

Grey Scale #13

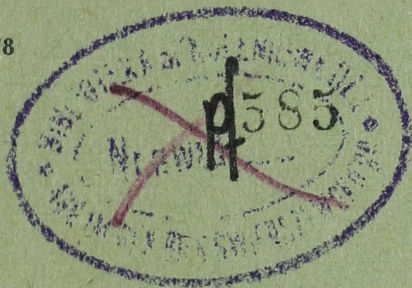
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

ZAKŁAD WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

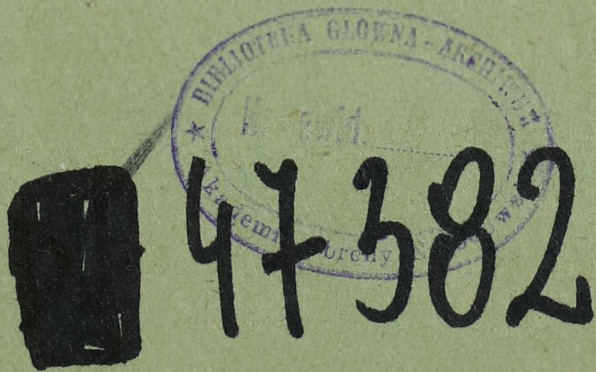
ASG wewn. 3371/78

Egz. Nr. 1

Płk dypl. Stanisław LEWANDOWSKI

Organizacja i prowadzenie walki
radioelektronicznej w operacji
zaczepnej armii

WARSZAWA

MAJ

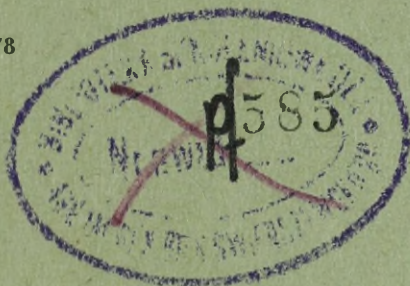
1978

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

ZAKŁAD WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

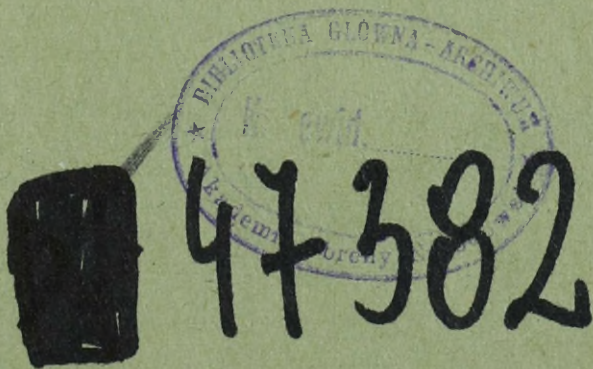
ASG wewn. 3371/78

Egz. Nr. 1

Płk dypl. Stanisław LEWANDOWSKI

Organizacja i prowadzenie walki
radioelektronicznej w operacji
zaczepnej armii

L

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ZAKŁAD WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ
KATEDRY SZTUKI OPERACYJNEJ

ASG wewn. 3371/78

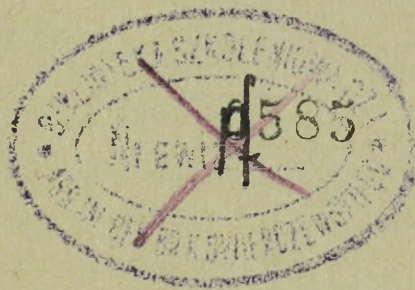
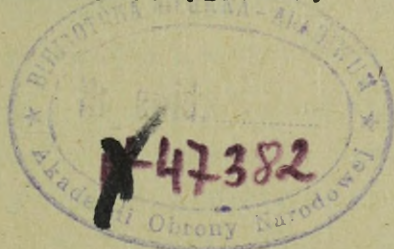
ZATWIERDZAM
KIEROWNIK

ZAKŁADU WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ

~~SECRET~~
~~SECRET~~
Egz.nr 1

/-/ płk dr Henryk PIEKARSKI

Dnia 28.04.1978 r.

Płk dypl. Stanisław LEWANDOWSKI

"ORGANIZACJA I PROWADZENIE WALKI
RADIOELEKTRONICZNEJ W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII"

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

WARSZAWA

M a j

1978 rok

1875

1876

1877

TREŚĆ

Str.

W S T Ę P	5
I. Istota i charakter walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii:	8
1. Pojęcie, cel i zadania walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii	8
2. Wymagania stawiane walce radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii.	26
II. Siły i środki przeznaczone do realizacji zadań obezwładniania radioelektronicznego w operacji zaczepnej armii:	28
1. Siły i środki obezwładniania radioelektronicznego przydzielane armii ..	29
1.1. Struktura organizacyjna, przeznaczenie i zasady wykorzystania batalionu zakłóceń taktycznych	29
1.2. Przeznaczenie, zasady wykorzystania limitu śmigłowców zakłóceń radioliniowych	32
1.3. Struktura organizacyjna, przeznaczenie i zasady wykorzystania batalionu zakłóceń radiolokacyjnych ...	34
2. Siły i środki radioelektroniczne frontu realizujące zadania obezwładniania radioelektronicznego na korzyść armii, ich możliwości i sposób ugrupowania	36

III. Planowanie walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii:	37
1. Ogólne zasady planowania walki radio- elektronicznej w operacji zaczepnej armii	<u>37</u>
2. Zakres obowiązków osób funkcyjnych i podstawowych komórek sztabu armii w zakresie organizacji i planowania walki radioelektronicznej	<u>39</u>
3. Forma i treść podstawowych dokumentów walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii	56
IV. Prowadzenie walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej	64
Zakończenie	71
Literatura	72

W S T Ę P

Po drugiej wojnie światowej we wszystkich krajach, zarówno obozu socjalistycznego, jak i kapitalistycznego, zaszły ogromne zmiany w wyposażeniu technicznym sił zbrojnych szczególnie zaś w środki i urządzenia radioelektroniczne. Równocześnie w dalszym ciągu prowadzone są prace naukowo-badawcze nad udoskonaleniem już istniejących oraz opracowaniem nowych - doskonalszych tego typu środków. Doskonalenie tych środków związane jest oczywiście nie tylko z potrzebami wojsk, lecz również z rozwojem gospodarczym i możliwościami ekonomicznymi każdego kraju.

Pojęcie "radioelektronika" związane jest z wieloma dziedzinami nauki i techniki i obejmuje między innymi takie dziedziny techniki, jak: różnego rodzaju łączność radiową, radiofonię, telewizję, radiolokację, radionawigację, hydrolokację, technikę podczerwieni i laserową, elektronikę przemysłową, elektronowe maszyny liczące, technikę półprzewodników, obwodów scalonych i inne.

We współczesnych armiach świata, wiele z wyżej wymienionych dziedzin techniki znalazło już zastosowanie. Do tych dziedzin należy przede wszystkim zaliczyć: technikę łączności radiowej, radiolokację, radionawigację, telewizję, radiotelesterowanie, hydrolokację, technikę podczerwieni i laserową oraz elektronowe urządzenia liczące.

Dziedziny tej techniki znalazły szerokie za-

stosowanie w dowodzeniu wojskami na wszystkich szczeblach dowodzenia, od najniższego aż do najwyższego oraz we wszystkich rodzajach działań bojowych.

Środki radioelektroniczne stanowią z tego powodu techniczną i materialną podstawę współczesnych systemów dowodzenia wojskami i kierowania środkami walki wszystkich rodzajów wojsk i sił zbrojnych. Wykorzystywana jest również w rozpoznaniu i obserwacji pola walki, kierowaniu środkami rażenia, naprowadzaniu samolotów na cel, zdalnym sterowaniu urządzeniami automatycznymi, w nawigacji okrętów wojennych, sterowaniu pojazdami kosmicznymi itp.

Technika radioelektroniczna, ze względu na tak szerokie jej zastosowanie i wykorzystywanie przez wszystkie rodzaje wojsk, zdecydowanie warunkuje ich dalszy rozwój oraz doskonalenie wartości i stanu gotowości bojowej wojsk.

Aby w pełni zdać sobie sprawę ze skali zastosowania w wojskach środków radioelektronicznych, wystarczy wiedzieć, że na współczesnym polu walki w pasie działania armii ogólnowojskowej, każda z walczących stron na głębokości do 50 km, dla potrzeb dowodzenia może mieć rozwiniętych i wykorzystywać ponad 10.000 różnego typu środków radiowych /radiostacji, nadajników, odbiorników, aparatowni radioodbiorniczych/, ponad 300 wielokanałowych stacji radioliniowych i ponad 1000 naziemnych stacji radiolokacyjnych o różnym przeznaczeniu i możliwo-

ściach. Oprócz tego w różnych okresach działań bojowych wojsk w pasie tym mogą pracować setki pokładowych, samolotowych urządzeń radioelektronicznych /rozpoznania, łączności, celnego bombardowania, nawigacji itp./. Mogą być również wykorzystywane znaczne ilości środków rozpoznania i zakłóceń radioelektronicznych. Na przykład: w pasie działania jednej dywizji /DZ, DPanc/ przeciwnik może mieć rozwiniętych: ponad 40 posterunków rozpoznania radiowego, ponad 30 stacji zakłóceń łączności radiowej, radioliniowej oraz radiowych zapalników zbliżeniowych, ponad 15 stacji dywersji radiowej i około 30 stacji radiolokacyjnych różnych typów wykorzystywanych do rozpoznania i obserwacji pola walki.

Tak duże nasycenie współczesnego pola walki różnorodnymi środkami i urządzeniami radioelektronicznymi sprawia, że uzyskanie powodzenia w walce nie tylko będzie zależało od skutecznego użycia broni masowego rażenia oraz klasycznych środków walki /WRiA, lotnictwa/, użycia wojsk pancernych i zmechanizowanych, desantów powietrznych i morskich, lecz również od stopnia i skuteczności dezorganizacji pracy środków i systemów radioelektronicznych przeciwnika, zapewniających dowodzenie wojskami i kierowanie środkami rażenia. Zależność tę oraz jej znaczenie potwierdzają doświadczenia, szczególnie z lokalnych konfliktów zbrojnych w Indochinach i na Bliskim Wschodzie oraz z ćwiczeń przeprowadzanych w ostatnich latach w siłach zbrojnych państw Układu Warszawskiego.

Doświadczenia te wskazują i upewniają, że w ewentualnej przyszłej wojnie prowadzonej na zachodnio-europejskim teatrze działań wojennych walczące strony będą dążyć do skutecznego zdeorganizowania pracy radioelektronicznych systemów dowodzenia wojskami i kierowania środkami rażenia, zarówno w skali strategicznej, operacyjnej, jak i taktycznej.

I. ISTOTA I CHARAKTER WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

1. Pojęcie, cel i zadania walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii

- We współczesnych warunkach walka radioelektroniczna nabrała ogólnowojskowego charakteru. Stanowi ona czwarty wymiar konfrontacji z przeciwnikiem. Stąd też może ona przekształcić się w odrębny rodzaj działań bojowych, szczególnie w początkowym okresie konfliktu zbrojnego, ponieważ skala i znaczenie tej walki w ostatnich latach wzrasta w bardzo szybkim tempie.

Celem walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii jest zdobycie przewagi^{x/} w eterze

x/ Przewaga radioelektroniczna jest to górowanie nad przeciwnikiem w eterze, osiągnięte w wyniku zapewnienia swobody pracy własnych środków i systemów radioelektronicznych obok jednoczesnego uniemożliwienia /utrudnienia/ pracy analogicznych środków przeciwnika. Przewagę radioelektroniczną można osiągnąć przez skupienie głównego wysiłku walki radioelektronicznej na najc.d. na s. 9

niezbędnej do stworzenia warunków efektywnego i skutecznego użycia wojsk armii, wykonania przez nie zadań oraz osiągnięcia celu operacji.

Cel walki radioelektronicznej wynika z celu operacji i jest mu ściśle podporządkowany.

Osiągnięcie celu walki radioelektronicznej zapewnia się drogą realizacji szeregu zadań określanych warunkami wejścia armii do bitwy, charakterem działań wojsk i sposobem wykorzystania środków rażenia /a zwłaszcza broni jądrowej/, działaniem nieprzyjaciela, a także ilością i możliwościami sił i środków walki z jego systemami radioelektronicznymi.

Walka radioelektroniczna w operacji zaczepnej armii ma do spełnienia dwa następujące kompleksowe zadania:

- zwalczanie /poprzez niszczenie i obezwładnianie radioelektroniczne/ czynnych środków i systemów radioelektronicznych głównego zgrupowania nieprzyjaciela w celu dezorganizacji dowodzenia wojskami i kierowania środkami rażenia KA pierw-

---

c.d. ze str. 8

ważniejszym kierunku lub odcinku i w odpowiednim okresie /czasie/ dla stworzenia warunków skutecznego obezwładnienia radioelektronicznego głównego zgrupowania wojsk przeciwnika przy równoczesnym zapewnieniu swobody pracy własnych środków i systemów radioelektronicznych. /Patrz: Myśl Wojskowa - jawna nr 9/76 - artykuł: "O istocie i znaczeniu przewagi radioelektronicznej"/.

szego rzutu, będących w rejonie głównego wysiłku obrony, a poprzez to obniżenie skuteczności działania jego lotnictwa, wojsk raketowych i artylerii oraz wojsk pancernych i zmechanizowanych;

- zabezpieczenie własnych środków i systemów radioelektronicznych przed oddziaływaniem /ognio - wym i radioelektronicznym/nieprzyjaciela w celu zapewnienia operatywności i ciągłości dowodzenia wojskami armii, a tym samym zachowanie ich żywotności i zdolności bojowej.

Powyższe, kompleksowe zadania mogą być spełnione drogą realizacji następujących przedsięwzięć:

a/ Niszczenie obiektów i środków radioelektronicznych przeciwnika, które stanowi konieczny i niezmiernie ważny sposób walki z systemami dowodzenia przeciwnika. Przygotowując przedsięwzięcia z zakresu niszczenia obiektów radioelektronicznych określa się najważniejsze obiekty systemu dowodzenia przeciwnika, wymagany stopień ich obezwładnienia, najbardziej wskazany czas ich obezwładnienia oraz siły i środki, za pomocą których należy niszczyć /obezwładniać/ te obiekty.

Do najważniejszych systemów i środków radioelektronicznych podlegających niszczeniu należy zaliczyć:

- punkty dowodzenia związków i oddziałów ogólnowojskowych, pododdziałów raket i artylerii polowej, rejonowe węzły łączności siatkowego systemu łączności związków operacyjnych i taktycznych;
- centrum oraz posterunki dowodzenia, napro-

wadzenia i powiadamiania lotnictwa taktycznego oraz obrony powietrznej;

- stacje radiolokacyjne rozpoznania celów naziemnych oraz artylerii;

- posterunki rozpoznania radioelektronicznego, stacje zakłócające.

Niszczenie obiektów i środków radioelektronicznych przeciwnika realizowane jest przez wojska raketowe i artylerię, wspierające lotnictwo oraz mogą do tego być również angażowane taktyczne desanty powietrzne, grupy specjalne, pododdziały szturmowe i rajdowe, a także wyznaczone w oddziałach ogólnowojskowych specjalne grupy /zespoły/.

Wojska raketowe i artyleria armii angażowane są do niszczenia ważniejszych punktów dowodzenia i grup środków radioelektronicznych.

Rakiety operacyjno-taktyczne stosuje się do obezwładnienia /zniszczenia/ punktów dowodzenia i węzłów łączności armii polowej /grupy armii/, korpusu armijnego, pododdziałów raket operacyjno-taktycznych, centrum dowodzenia lotnictwa taktycznego i punktów dowodzenia pododdziałów raket przeciwlotniczych.

Rakiety taktyczne stosuje się dla niszczenia punktów dowodzenia dywizji, korpusu armijnego, pododdziałów raket taktycznych, ważniejszych węzłów łączności, centrum oraz posterunków dowodzenia i naprowadzania lotnictwa.

Artylerię wykorzystuje się do niszczenia punktów dowodzenia brygad, batalionów, dywizjonów

artylerii, stacji radiolokacyjnych rozpoznania naziemnego i artylerii, węzłów łączności dywizji, stacji zakłócających, posterunków rozpoznania i namierzania radiowego, rozmieszczonych na głębokości 8-10 km od stanowisk ogniowych strzelającej artylerii.

Wspierające lotnictwo wykorzystuje się do niszczenia punktów dowodzenia, grup środków radioelektronicznych, węzłów łączności, posterunków radiolokacyjnych i stacji radionawigacyjnych, grup stacji zakłócających i innych obiektów, rozmieszczonych w głębi obrony przeciwnika.

Desanty powietrzne, pododdziały szturmowe i rajdowe, specjalne grupy i pododdziały wykorzystywane są do opanowywania i niszczenia punktów dowodzenia związków taktycznych wojsk lądowych, pododdziałów raket operacyjno-taktycznych i taktycznych, po uprzednim wykonaniu na nie uderzeń ogniowych; centrum i posterunków dowodzenia lotnictwa, węzłów łączności punktów dowodzenia korpusu, dywizji i siatkowego systemu łączności armii polowej /grupy armii/ i dywizji oraz pośrednich stacji łączności. Radiostacje, stacje radioliniowe i radiolokacyjne zwykle są ochraniające przez niewielkie siły, dlatego pododdziały /grupy/ specjalne mogą z powodzeniem niszczyć te obiekty.

b/ Obezwładnianie radioelektroniczne stanowi podstawowy element walki radioelektronicznej. Prowadzone ono jest metodą aktywnego oddziaływania na środki, obiekty i systemy radioelektroniczne oraz

relacje łączności nieprzyjaciela, przez niszczenie ważniejszych obiektów za pomocą środków ogniowych /rakiety, artyleria, lotnictwo/, stosowanie różnego rodzaju aktywnych i pasywnych zakłóceń, dywersji radiowej, a także przez dezinformację i pozorację radioelektroniczną /organizowanie i przygotowanie pozornych celów i obiektów radioelektronicznych/.

W operacji zaczepnej armii zakłada się że 70-80% najważniejszych, wyselekcjonowanych obiektów radioelektronicznych nieprzyjaciela należy zniszczyć /obezwładnić/ środkami ogniowymi /w tym 45-50% przez WRiA oraz 25-30% przez lotnictwo/ kolejnych 20-30% tych obiektów należy obezwładnić drogą stosowania aktywnych zakłóceń^{x/}. W ten sposób ogółem zostanie obezwładnionych 100% najważniejszych obiektów radioelektronicznych nieprzyjaciela. Taki stopień obezwładnienia daje gwarancję dezorganizacji pracy obezwładnianego systemu radioelektronicznego danego szczebla dowodzenia, na określony czas.

Obezwładnianie radioelektroniczne obejmuje wsparcie i osłonę radioelektroniczną wojsk. Zadania te na szczeblu armii wykonują specjalne podod-

x/ Uwaga: Przyjmować jednak należy, że oprócz obezwładnianych radioelektronicznie 20-30% obiektów, należy również obezwładnić tą metodą dodatkowo i te środki i obiekty, które były obezwładnione uderzeniami ogniowymi. W związku z tym z wszystkich obiektów radioelektronicznych przeciwnika /w tym i linii łączności/ należy planować do obezwładnienia radioelektronicznego 50% tych obiektów.

działy zakłóceń radiowych, radioliniowych, radiolokacyjnych, wyposażone w specjalne środki i urządzenia rozpoznania, zakłóceń montowane na samochodach i śmigłowcach.

W celu zapewnienia skutecznego wsparcia radioelektronicznego wojsk realizuje się następujące przedsięwzięcia:

- zakłócenia pracy środków i relacji łączności radiowej, radioliniowej systemów dowodzenia wojskami, kierowania środkami rażenia, naprowadzania i radionawigacji lotnictwa nieprzyjaciela;

- dywersję radioelektroniczną w systemach łączności nieprzyjaciela i innych systemach radioelektronicznych wykorzystywanych przez niego dla dowodzenia wojskami, kierowania środkami rażenia i naprowadzania lotnictwa;

- detonację radioelektronicznych zapalników pól minowych, radiowych zapalników zbliżeniowych rakiet, pocisków artyleryjskich i bomb lotniczych, za pomocą specjalnych środków i urządzeń.

W celu zapewnienia wojskom skutecznej osłony radioelektronicznej realizuje się następujące przedsięwzięcia:

- zakłócenia pracy pokładowych urządzeń radiowych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych lotnictwa taktycznego nieprzyjaciela;

- detonację pocisków, rakiet i bomb lotniczych nieprzyjaciela wyposażonych w radiowe zapalniki zbliżeniowe;

- sprowadzanie /odwodzenia/ z wyznaczonego

toru lotu raket samonaprowadzających się na źródła energii elektromagnetycznej.

Wsparcie radioelektroniczne wojsk w toku operacji musi być ściśle skoordynowane ze wsparciem ogniowym, a osłona radioelektroniczna z osłoną ogniową realizowaną przez wojska obrony przeciwlotniczej. Największą bowiem skuteczność dezorganizacji dowodzenia wojskami nieprzyjaciela uzyskuje się wówczas, jeśli jego obiekty i systemy radioelektroniczne są jednocześnie obezwładniane ogniem i zakłóceniami radioelektronicznymi.

UWAGA: Przyjmować jednak należy, że oprócz obezwładnianych radioelektronicznie 20-30% obiektów, należy również obezwładnić tą metodą dodatkowo i te środki i obiekty, które były obezwładnione uderzeniami ogniowymi. W związku z tym z wszystkich obiektów radioelektronicznych przeciwnika /w tym i linii łączności/ należy planować do obezwładnienia radioelektronicznego 50% tych obiektów.

c/ Przeciwdziałanie rozpoznaniu radioelektronicznemu przeciwnika, które ma na celu uniemożliwienie mu lub utrudnienie uzyskania za pomocą tego rodzaju rozpoznania danych o ugrupowaniu i działaniach wojsk, o systemie dowodzenia, możliwościach bojowych i charakterystycznych właściwościach środków ognio-
wych /bojowych/ i radioelektronicznych.

Podstawowe przedsięwzięcia z zakresu przeciwdziałania rozpoznaniu radioelektronicznemu polegają na niszczeniu obiektów rozpoznania radioelektronicznego przeciwnika, stosowaniu dezinformacji oraz maskowania radioelektronicznego.

Dezinformacja radioelektroniczna realizowana jest zgodnie z planem maskowania operacyjnego. Na-

tomiast maskowanie radioelektroniczne realizują wszystkie rodzaje wojsk, wykorzystujące technikę radioelektroniczną.

Również w ramach maskowania /operacyjnego/ wojska inżynieryjne armii przy pomocy środków etatowych i podręcznych prowadzą maskowanie przeciw-radiolokacyjne dróg marszu, rejonów rozmieszczenia i rubieży rozwinięcia wojsk, przepraw i innych ważnych obiektów armii.

Obrona radioelektroniczna prowadzona jest w celu zapewnienia właściwej i ciągłej pracy środków i systemów radioelektronicznych wojsk własnych, w warunkach ogniowego i radioelektronicznego oddziaływania na nie przez nieprzyjaciela.

Za jej organizację odpowiedzialni są dowódcy i sztaby wszystkich szczebli dowodzenia i wszystkich rodzajów wojsk, którzy w swej dyspozycji posiadają środki radioelektroniczne, bez względu na ich ilość i rodzaj. Zadania w zakresie obrony radioelektronicznej i sposób ich realizacji w toku operacji ujmuje się w planach użycia rodzajów wojsk oraz w odpowiednich zarządzeniach.

W ramach obrony radioelektronicznej wykonuje się następujące przedsięwzięcia:

- ochronę środków i systemów radioelektronicznych przed zakłóceniami;
- kontrolę promieniowania elektromagnetycznego własnych środków radioelektronicznych;
- wykrywanie w ugrupowaniu własnych wojsk i na obszarze kraju wywiadowczych, dywersyjno-rozpoznawczych i zakłócających środków radioelektronicznych;

- koordynację elektromagnetyczną mającą na celu eliminację wzajemnych zakłóceń własnych środków radioelektronicznych, rozwiniętych w ugrupowaniu wojsk własnych.

Koordynacja elektromagnetyczna jest bardzo ważnym elementem obrony radioelektronicznej. Jej właściwa organizacja i realizacja zapewnia optymalne wykorzystanie na polu walki dużej ilości różnego typu środków radioelektronicznych poszczególnych rodzajów wojsk.

Koordynację elektromagnetyczną zapewnia się przez wykonanie następujących przedsięwzięć:

- właściwe i kontrolowane rozmieszczenie środków radioelektronicznych w ugrupowaniu wojsk, w rejonach /punktach dowodzenia/ stanowisk ogniowych, startowych itp. z uwzględnieniem ich właściwości pracy;

- określenie kolejności i priorytetów pracy środków radioelektronicznych stosownie do potrzeb i rozwoju sytuacji taktyczno-operacyjnej;

- właściwy podział i przydział częstotliwości dla wszystkich rodzajów środków radioelektronicznych poszczególnych rodzajów wojsk /wykonuje jeden organ planistyczny/;

- określanie i przestrzeganie zasad i sposobów wykorzystania środków radioelektronicznych stosownie do warunków i rozwoju sytuacji.

Podstawowym sposobem obrony radioelektronicznej jest maskowanie pracy środków i systemów radioelektronicznych. Realizuje się go drogą wykrywania i usuwania cech demaskujących pracę środków

radioelektronicznych i ich operatorów, ściśle przestrzeganie ustalonych reżimów pracy i zasad eksploatacji oraz przez realizację szeregu niezbędnych przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych, mających na celu zapewnienie skrytości ich pracy.

Przedsięwzięcia organizacyjne obejmują wypracowanie i ustalenie takiego sposobu wykorzystania środków radioelektronicznych, który zapewni ukrycie przed rozpoznaniem nieprzyjaciela pracy rzeczywistych i ujawnienie pracy pozornych punktów dowodzenia, węzłów i relacji łączności oraz innych obiektów radioelektronicznych.

Do podstawowych przedsięwzięć organizacyjnych, między innymi, zalicza się: ograniczenie lub całkowity zakaz pracy pojedynczych typów środków i niektórych rodzajów promieniowania elektromagnetycznego; maskowanie technicznych charakterystyk promieniowania, zmniejszenie mocy i ograniczenie promieniowania energii w stronę nieprzyjaciela, rozwijanie urządzeń nadawczych /nadajników/ w znacznej odległości od punktów dowodzenia, organizowanie pozornych punktów dowodzenia, węzłów łączności, obiektów radioelektronicznych, relacji łączności itp.

Techniczne przedsięwzięcia realizuje się przede wszystkim w celu: uniemożliwienia nieprzyjacielowi przechwytywania sygnałów i dokonywania analizy emisji elektromagnetycznych, usunięcie cech demaskujących pracę środków i urządzeń radioelektronicznych, podwyższenia stabilności ich pracy w warunkach zakłóceń itp.

W celu pomyslniej realizacji wyzej omowionych przedsiwzięć walki radioelektronicznej armii w operacji zaczepnej, sztab armii powinien posiadac wiarygodne dane z rozpoznania o wazniejszych systemach i obiektach radioelektronicznych, o punktach dowodzenia wojskami i kierowania srodkami rażenia przeciwnika. Dla zdobycia tych danych sztab armii wykorzystuje wszystkie dostepne rodzaje i zrodla rozpoznania, glownie zaś rozpoznanie radioelektroniczne.

Rozpoznanie radioelektroniczne organizuje i prowadzi się w celu zdobycia jak najwiekszej ilosci informacji o srodkach i systemach radioelektronicznych przeciwnika, w celu ich zniszczenia oraz organizowania skutecznego wsparcia i osłony radioelektronicznej wojsk, jak rowniez obrony radioelektronicznej systemow dowodzenia wojsk własnych.

Rozpoznanie radioelektroniczne umożliwia określenie miejsc rozwinięcia /rozmieszczenia/ punktow dowodzenia i węzłow łączności, centrum i posterunkow dowodzenia, powiadamiania i naprowadzania lotnictwa i kierowania srodkami rażenia, zespolow srodkow wojny elektronicznej oraz różnego typu pojedynczych obiektow radioelektronicznych. Pozwala rowniez określíc ich przeznaczenie, przynależność, sposób wykorzystania oraz podstawowe taktyczno-techniczne parametry /częstotliwość, moc, rodzaje pracy, modulacji, czas trwania i częstotliwość powtarzania impulsu itp./.

Informacje o obiektach, srodkach i systemach radioelektronicznych nieprzyjaciela zdobywa rozpoznanie radioelektroniczne /radiowe, radiolokacyjne,

radiotechniczna/ oraz inne rodzaje rozpoznania, a także rozpoznanie agenturalne.

Rozpoznanie radioelektroniczne zdobywa dane rozpoznawcze drogą poszukiwania, śledzenia, przechwytywania emisji elektromagnetycznych oraz drogą namierzania źródeł tych energii /ustalenia ich miejsc rozmieszczenia/.

Na szczeblu armii do prowadzenia rozpoznania systemów radioelektronicznych przeznaczony jest organiczny batalion rozpoznania radioelektronicznego, w dywizjach natomiast /DZ, DPanc/ - kompania rozpoznania radioelektronicznego /w składzie batalionu rozpoznawczego dywizji/.

Batalion rozpoznania radioelektronicznego podlega bezpośrednio oddziałowi rozpoznania sztabu armii, wykonuje zadania w zakresie rozpoznania taktycznego i prowadzi rozpoznanie radioelektroniczne w pasie operacji na całą jej głębokość.

Kompanie rozpoznania radioelektronicznego dywizji przeznaczone są do prowadzenia rozpoznania systemów dowodzenia oraz środków radiowych i radiolokacyjnych przeciwnika w pasie działania dywizji, na głębokości do 30-40 km.

Organa i pododdziały walki radioelektronicznej przydzielone armii, podstawowe dane z rozpoznania systemów i środków radioelektronicznych przeciwnika czerpią w głównej mierze od wyżej wymienionych pododdziałów, same zaś w zasadzie prowadzą rozpoznanie uzupełniające.

x

x

x

Z dwóch zadań kompleksowych walki radioelektronicznej, przytoczonych w początkowej części rozdziału wynika szereg zadań szczegółowych, realizowanych w armii w poszczególnych etapach i okresach operacji zaczepnej.

W operacji zaczepnej armii w początkowym okresie wojny, szczególnie dla skutecznego wykonania pierwszego zmasowanego uderzenia na system dowodzenia, armia powinna posiadać wiarygodne dane z rozpoznania o ważniejszych systemach i obiektach radioelektronicznych, o punktach dowodzenia wojskami i kierowania środkami rażenia przeciwnika. Dlatego podstawowym zadaniem walki radioelektronicznej jest zdobywanie jeszcze w okresie pokoju danych o rozmieszczeniu, składzie i przeznaczeniu punktów dowodzenia oraz węzłów /grup/ środków radioelektronicznych przeciwnika, o strukturze i charakterze pracy systemów radioelektronicznych oraz wykorzystywanych środkach w tych systemach, ich taktyczno-technicznych charakterystykach, sposobach wykorzystania o posiadaniu przez przeciwnika stacjonarnych, zapasowych i podziemnych węzłów łączności oraz ich ochronie i obronie. Dla zdobywania tych danych sztab armii wykorzystuje wszystkie dostępne rodzaje i źródła rozpoznania. Główne zainteresowania powinny być skupione na zdobyciu danych z rozpoznania o systemach dowodzenia środków napadu jądrowego przeciwnika.

W okresie zagrożenia rozpoznanie powinno starać się określić i wykryć nowo pojawiające się

obiekty oraz środki radioelektroniczne, zmiany rejonów rozmieszczenia i reżimów pracy wcześniej wykrytych obiektów, systemów, środków oraz ustalić możliwości stosowania przez przeciwnika zakłóceń i dezinformacji systemów radioelektronicznych nacie-rających wojsk armii.

Podczas przegrupowania, zajmowania rejonu wyjściowego, przygotowania operacji zaczepnej armii, przełamania taktycznej obrony przeciwnika i wprowadzania do bitwy drugich rzutów /odwodów/, w warunkach stosowania klasycznych środków rażenia, do podstawowych zadań walki radioelektronicznej zaliczamy:

a/ Podczas przegrupowania i zajmowania rejonu wyjściowego przez wojska armii:

- zdobywanie danych o środkach i systemach radioelektronicznych przeciwnika, broniącego się w pasie przyszłych działań zaczepnych armii;
- realizacja przedsięwzięć z zakresu ograniczenia i maskowania pracy własnych środków radioelektronicznych przed ich rozpoznaniem przez przeciwnika;
- prowadzenie dezinformacji radiowej przeciwnika co do kierunku przegrupowania i terminu rozpoczęcia operacji;
- stosowanie zakłóceń radiolokacyjnych celowników bombowych, wykorzystywanych przez przeciwnika podczas bombardowania przegrupowujących się wojsk armii i ważniejszych jej obiektów;

- stosowanie zakłóceń i niszczenie uderzeniami ogniowymi powietrznych i naziemnych środków rozpoznania radioelektronicznego, środków łączności radiowej i radioliniowej, wykorzystywanych dla przekazywania informacji przez rozpoznanie powietrzne i naziemne przeciwnika oraz ważniejszych węzłów, obiektów i środków radioelektronicznych systemów dowodzenia lotnictwa taktycznego, pododdziałów wojsk raketowych i artylerii.

W związku z tym, że wojska armii w tym okresie będą się przegrupowywać, część tych zadań, szczególnie w zakresie rozpoznania i stosowania zakłóceń, na jej korzyść będą realizowane siłami i środkami wojsk znajdujących się w styczności z przeciwnikiem, siłami frontu oraz wojsk obrony powietrznej kraju.

Pododdziały wsparcia i osłony radioelektronicznej z zasady są podporządkowane armii, po zajęciu przez jej wojska rejonu wyjściowego.

b/ Z chwilą rozpoczęcia natarcia z zastosowaniem klasycznych środków rażenia:

- stosowanie zakłóceń i niszczenie węzłów łączności oraz relacji łączności, wykorzystywanych dla dowodzenia pododdziałami wojsk raketowych i artylerii oraz związków taktycznych pierwszego rzutu przeciwnika; centrum oraz posterunków dowodzenia i naprowadzania lotnictwa taktycznego, a także relacji łączności radiowej, radioliniowej, wykorzystywanych dla dowodzenia naziemnego lotnictwem tak-

tycznym i jego współdziałania z broniącymi się wojskami przeciwnika;

- stosowanie zakłóceń pracy radioelektronicznych środków rozpoznania i dowodzenia obrony powietrznej przeciwnika na trasach przelotu własnego lotnictwa i desantów powietrznych;

- stosowanie zakłóceń łączności radiowej i radioliniowej związków taktycznych pierwszego rzutu przeciwnika i drugich rzutów wychodzących do kontrataku lub zajęcia obrony na przełamanych odcinkach obrony;

- stosowanie zakłóceń i niszczenie środków rozpoznania radiowego i środków zakłócających przeciwnika, wykorzystywanych dla dezorganizacji pracy systemów i środków radiowych nacierających wojsk armii.

c/ Podczas wykonywania pierwszego zmasowanego uderzenia raketowo-jądrowego:

- niszczenie ważniejszych punktów dowodzenia korpusu armijnego, pododdziałów wojsk raketowych i artylerii, dywizji, brygad oraz centrum i posterunków dowodzenia i naprowadzania lotnictwa taktycznego;

- stosowanie zakłóceń pracy systemów i relacji łączności, wykorzystywanych przez przeciwnika dla dowodzenia środkami napadu jądrowego, naprowadzania samolotów lotnictwa taktycznego na cele naziemne, radiolokacyjnych celowników bombowych i pracy pokładowych urządzeń radionawigacyjnych samolotów lotnictwa taktycznego.

d/ Podczas wprowadzania do walki związków taktycznych drugiego rzutu i odwodów armii oraz podczas odpierania kontrataków i przeciwuderzeń przeciwnika:

- stosowanie zakłóceń i niszczenie środkami ogniowymi grup środków radioelektronicznych wykonywanych przez przeciwnika dla dowodzenia pododdziałami rakiet, artylerii i lotnictwa taktycznego podczas przygotowywania i wykonywania kontrataków i przeciwuderzeń, naziemnych i powietrznych środków rozpoznania radioelektronicznego, łączności radiowej rozpoznania powietrznego, radioelektronicznego i wojsk przeciwnika broniących się przed frontem rubieży i w pasach wprowadzania do walki drugich rzutów lub odwodów armii;

- stosowanie zakłóceń pracy łączności radiowej i radioliniowej przeciwnika, a także łączności radiowej współdziałania i naprowadzania lotnictwa taktycznego.

Podczas działań armii w głębi operacyjnej przeciwnika i wykonywania zadania bliższego oraz dalszego, wojska armii mogą ścigać i okrążać odchodzące zgrupowania przeciwnika, prowadzić bój spotkaniowy z podchodzącymi z głębi odwodami, odpierać przeciwuderzenia odwodów operacyjnych przeciwnika, forsować przeszkody wodne. W tych warunkach do zadań walki radioelektronicznej zaliczamy:

- podczas pościgu - dezorganizacja pracy systemów łączności odchodzących wojsk, szczególnie ariergard, zakłócanie ich łączności współdziałania

z lotnictwem, z podchodzącymi odwodami i wojskami zajmującymi obronę na tyłach przeciwnika:

- w boju spotkaniowym - zakłócanie relacji łączności radiowej dowodzenia związków taktycznych przeciwnika biorących udział w boju spotkaniowym, ich łączności współdziałania, szczególnie z lotnictwem taktycznym oraz rozpoznania naziemnego;

- podczas okrążenia i niszczenia okrążonego zgrupowania wojsk przeciwnika - stosowanie zakłóceń łączności radiowej i radioliniowej zorganizowanej wewnątrz tego zgrupowania oraz łączności z wojskami znajdującymi się na zewnątrz pierścienia okrążenia, a także łączności współdziałania z lotnictwem taktycznym i wojskami działającymi w celu przerwania pierścienia okrążenia;

- podczas forsowania przeszkód wodnych - stosowanie zakłóceń radioelektronicznych środków dowodzenia i rozpoznania radiolokacyjnego przeciwnika broniącego przeszkody wodnej; osłonę odcinków forsowania i zgrupowań wojsk forsujących przeszkodę wodną przed ich celnym bombardowaniem, realizację przedsięwzięć maskowania radiolokacyjnego odcinków forsowania, punktów przepraw, wojsk i obiektów armii; imitację za pomocą środków radioelektronicznych pozornych punktów przepraw.

2. Wymagania stawiane walce radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii

Obezwładnianie zakłóceniami środków i systemów radioelektronicznych nieprzyjaciela w ramach wsparcia i osłony radioelektronicznej musi być rea-

lizowane niespodziewanie, w sposób zmasowany, na najważniejszych kierunkach działań wojsk armii oraz w decydujących momentach operacji. Wymagania powyższe muszą być zawsze brane pod uwagę podczas organizacji i prowadzenia walki radioelektronicznej.

Niespodziewane i zmasowane wykonanie zakłóceń utrudni przeciwnikowi terminowe i prawidłowe wykorzystanie środków i urządzeń radioelektronicznych stosowanych w systemach dowodzenia wojskami oraz ograniczy i utrudni nieprzyjacielowi rozpoznanie środków i systemów radioelektronicznych naszych wojsk.

Niespodziewane i zmasowane wykonanie zakłóceń osiąga się przez:

- ciągle i skryte oraz terminowe zdobywanie danych z rozpoznania o radioelektronicznych systemach i środkach przeciwnika;

- skryte ześrodkowanie oraz skupienie wysiłku sił i środków zakłóceń radioelektronicznych na głównych kierunkach i w decydujących momentach operacji;

- zastosowanie środków i sposobów zakłóceń dotychczas nieznanymi przez przeciwnika;

- jednoczesne oddziaływanie różnymi środkami i rodzajami zakłóceń na rozpoznane wybrane, najważniejsze obiekty i relacje radioelektroniczne przeciwnika, manewr zakłóceniami oraz scentralizowane dowodzenie pododdziałami zakłóceń;

- jednoczesne obezwładnianie ważniejszych

obiektów dowodzenia za pomocą zakłóceń i uderzeń środków ogniowych;

- organizację ścisłego współdziałania pomiędzy siłami i środkami obezwładniania radioelektronicznego a siłami i środkami ogniowymi armii i dywizji.

Wykonanie zmasowanych zakłóceń we właściwym czasie oznacza obezwładnianie środków radioelektronicznych przeciwnika w decydujących okresach operacji, stosownie do wytworzonej sytuacji taktyczno-operacyjnej i zgodnie z decyzją dowódcy.

Osiąga się to przez:

- utrzymanie pododdziałów zakłóceń w stałej gotowości bojowej;
- ciągle reagowanie na zmiany powstałe w sytuacji radioelektronicznej;
- automatyzowanie procesów kierowania i sterowania zakłóceniami;
- terminowe stawianie zadań pododdziałom zakłóceń oraz operatywne i trwałe dowodzenie nimi w toku operacji.

II. SIŁY I ŚRODKI PRZEZNACZONE DO REALIZACJI ZADAŃ OBEZWŁADNIANIA RADIOELEKTRONICZNEGO W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

Wykonanie zadań obezwładnienia radioelektronicznego w operacji zaczepnej armii nakłada się na przydzielone armii pododdziały zakłóceń radioelektronicznych.

1. Siły i środki obezwładniania radioelektronicznego przydzielone armii

Pododdziały obezwładniania radioelektronicznego przeznaczone są do stosowania zakłóceń pracy środków łączności radiowej i radioliniowej na szczeblach taktycznych i operacyjno-taktycznych przeciwnika oraz pokładowych środków radioelektronicznych samolotów lotnictwa taktycznego.

Armia nacierająca w składzie pierwszego rzutu operacyjnego frontu i na głównym kierunku uderzenia może otrzymać dla wsparcia i osłony radioelektronicznej jeden batalion zakłóceń taktycznych /bzt/, jeden batalion zakłóceń radiolokacyjnych /bzrl/ oraz limit dyspozycyjny wielkości 6-9 śmigłowcowylotów na jeden dzień operacji z eskadry śmigłowców zakłóceń radioliniowych.

1.1. Struktura organizacyjna, przeznaczenie i zasady wykorzystania batalionu zakłóceń taktycznych^{x/}

Batalion zakłóceń taktycznych jest organicznym pododdziałem frontowego pułku zakłóceń radiowych i posiada następującą strukturę organizacyjną:

- dowództwo i sztab;
- centrum kierowania rozpoznaniem i zakłóceniami ;
- kompanię zakłóceń KF w składzie trzech plutonów;

---

x/ Szczegółową organizację, wyposażenie, możliwości oraz zasady działania bzt zawiera skrypt ASG nr bibl. 0289.

- dwie kompanie zakłóceń UKF, każda w składzie: trzech plutonów zakłóceń oraz plutonu wykrywania i wskazywania celów;
- kompanii wykrywania i wskazywania celów KF w składzie trzech plutonów wykrywania i plutonu namierzania;
- kompanię łączności w składzie: plutonu łączności radiowej, plutonu łączności radioliniowej i plutonu łączności telefoniczno-telegraficznej.

Batalion ten przeznaczony jest do wsparcia radioelektronicznego wojsk armii, które realizuje przez aktywne zakłócanie /obezwładnianie radioelektroniczne/ ważnych relacji radiowych KF i UKF przeciwnika na jego szczeblach taktycznych /do KA włącznie/. Rola batalionu zakłóceń taktycznych sprowadza się do tego, aby jego działanie sprzyjało wykonaniu zadań przez armię. Należy więc w operacji zaczepnej wykorzystać go w pierwszym rzucie operacyjnym i na głównym kierunku uderzenia, o czym decyduje jedna z podstawowych zasad zarówno sztuki operacyjnej, jak i walki radioelektronicznej - ześrodkowanie sił i środków oraz wysiłków dla wykonania głównych zadań w decydującym miejscu i czasie.

W zależności od sytuacji operacyjno-taktycznej, zadań, warunków terenowych oraz sposobu prowadzenia operacji, batalion zakłóceń taktycznych może być wykorzystany w sposób scentralizowany lub zdecentralizowany.

Scentralizowany sposób wykorzystania batalionu

nu polega na tym, że całość jego sił znajduje się w dyspozycji armii. W tym wypadku sztab armii /wydział walki radioelektronicznej/ wypracowuje decyzję na użycie batalionu, stawia mu zadania i kieruje działalnością bojową. Poszczególne pododdziały batalionu rozmieszczone są w ugrupowaniu określonych dywizji pierwszego rzutu, działających na głównym kierunku uderzenia, ale nie są im podporządkowane. Dywizje te nie mają prawa stawiania zadań i kierowania pracą bojową pododdziałów prowadzących zakłócenia na ich kierunkach, potrzeby w tym względzie przedstawiają one do dowództwa i sztabu armii.

W sposób scentralizowany batalion będzie wykorzystywany najczęściej w warunkach, gdy główne zgrupowanie uderzeniowe armii działa na stosunkowo wąskim froncie, wówczas gdy poszczególne związki taktyczne mają za zadanie rozbić określone zgrupowanie przeciwnika przez rozcięcie jego ugrupowania, gdy nie dokonuje się manewru - obejścia a warunki terenowe i skutki użycia broni jądrowej nie dyktują konieczności działania na kierunkach. Takie sytuacje najczęściej będą występować w czasie przełamania obrony przeciwnika, odpierania jego kontrataków i przeciwuuderzeń, w warunkach stosowania konwencjonalnych środków rażenia.

Użycie batalionu w sposób scentralizowany ułatwia dowodzenie i zmniejsza czas obiegu informacji, ułatwia zaopatrywanie, umożliwi koncentrację wysiłku zakłóceń radiowych na realizację naj-

ważniejszych zadań oraz przeniesienie tego wysiłku w toku operacji na inne, ważne obiekty.

Zdecentralizowany sposób wykorzystania batalionu polega na tym, że kompanie zakłóceń radiowych UKF a niekiedy ponadto do plutonu zakłóceń KF przydziela się do dywizji /DZ, DPanc/ działających w pierwszym rzucie operacyjnym armii na głównym kierunku uderzenia. Sposób ten stosuje się najczęściej w warunkach prowadzenia działań z użyciem broni jądrowej i wówczas gdy dywizje działają w znacznej odległości od siebie /sił głównych/ i wykonują ważne zadania. W tym wypadku przydzielane dywizjom pododdziały zakłóceń są im podporządkowane i wykonują przez nie stawiane zadania.

Zdecentralizowany sposób wykorzystania batalionu pozwala usamodzielnić związki taktyczne pod względem możliwości oddziaływania na system łączności przeciwnika, co w niektórych sytuacjach może w decydujący sposób wpływać na wykonanie zadań przez dywizję oraz zapewnia możliwość lepszej organizacji i utrzymania współdziałania z kompanią rozpoznania radioelektronicznego dywizji.

1.2. Przeznaczenie i zasady wykorzystania limitu śmigłowców zakłóceń radioliniowych

W składzie armii lotniczej /w dyspozycji frontu/ znajduje się eskadra śmigłowców zakłóceń radioliniowych. Przeznaczona ona jest do obezwładniania zakłóceniami najbardziej ważnych pod względem operacyjno-taktycznym kierunków radioliniowych.

zorganizowanych pomiędzy węzłami łączności armii polowej, korpusów armijnych, lotnictwa taktycznego i obrony powietrznej, jak również w systemie łączności dywizji przeciwnika, szczególnie zaś dywizji pierwszego rzutu.

W celu wykonania zadań bojowych śmigłowcom zakłócającym wyznacza się strefy dyżurowania poniżej stref ognia rakiet i artylerii przeciwlotniczej. Oddalenie stref dyżurowania od linii styczności wojsk zależne jest od rozmieszczenia obiektów podlegających zakłóceniom, rozmieszczenia lądowisk /lotnisk/ bazowania śmigłowców zakłócających i aktualnej sytuacji powietrznej. W armii wyznacza się je w odległości 15-25 km od linii styczności wojsk.

Śmigłowce wykonują zadania zakłóceń w składzie klucza, pary lub pojedynczo, na wywołanie /na zasadach lotnictwa wsparcia/. W czasie wykonywania zadań bojowych ściśle współdziałają z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego i pododdziałami zakłóceń radiowych KF i UKF, w celu ścisłej koordynacji zakłóceń radioliniowych z zakłóceniami radiowymi i uzyskania wysokiej efektywności wsparcia radioelektronicznego wojsk.

1.3. Struktura organizacyjna, przeznaczenie i zasady wykorzystania batalionu zakłóceń radiolokacyjnych^{x/}

Batalion zakłóceń radiolokacyjnych wchodzi w skład frontowego pułku zakłóceń radiolokacyjnych i posiada następującą strukturę organizacyjną:

- dowództwo i sztab;
- centrum dowodzenia i informacji w składzie: pluton rozpoznania celów powietrznych i pluton łączności;
- trzy kompanie zakłóceń radiolokacyjnych, każda w składzie: - pluton dowodzenia;
- pluton stacji zakłóceń szumowych /SPB-7/;
- dwa plutony stacji zakłóceń impulsowo-odzewowych /SPO-8/;
- pluton zaopatrzenia i transportu.

Przydzielony armii na czas operacji zaczepnej batalion zakłóceń radiolokacyjnych przeznaczony jest do radioelektronicznej osłony jej zasadniczych elementów ugrupowania operacyjnego. Zadania te realizuje poprzez zakłócanie pokładowych urządzeń radiolokacyjnych środków napadu powietrznego przeciwnika.

Batalion zakłóceń radiolokacyjnych wykorzystywany jest w zasadzie w sposób scentralizowany. Sposób ten polega na tym, że całość sił i środków batalionu znajduje się w dyspozycji armii.

---

x/ Organizację, wyposażenie, możliwości i działanie bzrl zawiera skrypt ASG nr bibl. 0429.

Scentralizowane wykorzystanie batalionu umożliwia koncentrację wysiłku do osłony tych elementów ugrupowania operacyjnego armii, które decydują o powodzeniu operacji a ponadto umożliwia również realizację zasady kompleksowego użycia sił i środków batalionu w zakresie rozpoznania i zakłóceń.

Batalion zakłóceń radiolokacyjnych wykorzystuje się do osłony najważniejszych elementów ugrupowania operacyjnego armii. Zadania osłony, batalion wykonuje zarówno w okresie organizacji operacji, jak i w toku jej trwania.

W okresie organizacji operacji zaczepnej batalion może być wykorzystany do osłony takich elementów ugrupowania operacyjnego armii, jak:

- zgrupowanie uderzeniowe armii w rejonie wyjściowym;
- przeprawy na przeszkodach wodnych na kierunku przegrupowujących się wojsk armii;
- rejon rozmieszczenia brygady rakiet operacyjno-taktycznych;
- stanowisko dowodzenia armii, lotniska, bazy zaopatrzenia itp.

W okresie podejścia pierwszego rzutu operacyjnego do rubieży wejścia do bitwy, ogniowego przygotowania natarcia, przełamywania obrony oraz wprowadzania drugich rzutów armii, batalion zakłóceń radiolokacyjnych może być wykorzystany do radioelektronicznej osłony;

- pierwszorzutowych związków taktycznych głównego zgrupowania uderzeniowego armii, w ich rejonach wyjściowych;

- rejonu rozwinięcia brygad rakiet operacyjno-taktycznych;
- osłony związków taktycznych drugiego rzutu operacyjnego armii podczas wprowadzania ich do bitwy
- SD, węzłów dróg, baz zaopatrzenia itp.

W okresie odpierania przez wojska armii przeciwuderzenia odwodów operacyjnych przeciwnika batalion może być wykorzystany do osłony zgrupowania wojsk odpierających to przeciwuderzenie.

W okresie pokonywania przeszkód wodnych batalion może osłaniać wojska armii w trakcie ich podchodzenia do przeszkody, a następnie podczas forsowania i przeprawy.

2. Siły i środki radioelektroniczne frontu realizujące zadania obezwładniania radioelektronicznego na korzyść armii, ich możliwości i sposób ugrupowania

W pasie działań armii z zasady będą również działać frontowe pododdziały /oddziały/ zakłóceń radioelektronicznych, które w określonych okresach operacji mogą stosować zakłócenia krótkofalowej łączności radiowej i radioliniowej korpusu armijnego przeciwnika i jego łączności z armią polową /grupą armii/ oraz zakłócenia pracy ważniejszych punktów dowodzenia, obiektów radioelektronicznych i poszczególnych środków przeciwnika, rozmieszczonych na głębokości 100-250 i więcej km.

W szczególności, na korzyść armii zakłócenia te mogą stosować: batalion zakłóceń operacyjnych,

kompania zakłóceń łączności radiowej i radionawigacji lotnictwa oraz dezinformację - kompania dywersji radiowej.

III. PLANOWANIE WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

1. Ogólne zasady planowania walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii

Sprawne kierowania całokształtem przedsięwzięć walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii uzależnione jest od umiejętnego ich zaplanowania w czasie i przestrzeni oraz skoordynowania z działaniem wojsk armii i środków rażenia, stosowanie do przewidywanego rozwoju sytuacji taktyczno-operacyjnej. Realizacja tych przedsięwzięć wymaga od dowódcy i sztabu dużego wysiłku organizacyjnego oraz zaangażowania wszystkich zespołów sztabu stosownie do ich kompetencji.

Planowanie walki radioelektronicznej należy traktować jako integralną część składową procesu przygotowania i prowadzenia operacji zaczepnej armii i rozpoczyna się ono z chwilą otrzymania zadania operacyjnego i bezpośrednio po orientowaniu operacyjnym.

Podstawę do planowania walki radioelektronicznej stanowią:

- zadania operacyjne i decyzja dowódcy armii;
- zarządzenie do organizacji walki radioelektronicznej frontu;

- dane z oceny sytuacji radioelektronicznej przeciwnika;
- wytyczne szefa sztabu armii do organizacji walki radioelektronicznej w operacji;
- dane o stanie, wyposażeniu i możliwościach przydzielanych armii na czas operacji pododdziałów zakłóceń.

Przedsięwzięcia walki radioelektronicznej planuje się na czas wykonania zadania bliższego armii, z tym, że bardzo szczegółowo planuje się na pierwszy dzień operacji. Przedsięwzięcia, jakie przewiduje się wykonać w toku zadania dalszego armii planuje się w ogólnych zarysach, a szczegóły konkretyzuje się podczas wykonywania zadania bliższego.

Planowanie i kierowanie walką radioelektroniczną powinno być realizowane w sposób scentralizowany. Jest to konieczne ze względu na to, że walka radioelektroniczna obejmuje różne formy działania oraz wymaga wykonania szeregu różnorodnych przedsięwzięć, przez wielu wykonawców /jednostki rozpoznania radioelektronicznego, zakłóceń, lotnictwo, wojska raketowe i artyleria, wojska OPL, łączności, inżynieryjne itp./. Wymaga to zapewnienia ścisłej koordynacji wysiłku wszystkich rodzajów wojsk w celu uzyskania przewagi radioelektronicznej i wykonania w określonym okresie operacji zadania zapewniającego uzyskanie wysokiej skuteczności wsparcia i osłony radioelektronicznej wojsk na głównym kierunku uderzenia.

2. Zakres obowiązków osób funkcyjnych i podstawowych komórek sztabu armii w zakresie organizacji i planowania walki radiolokacyjnej

Dowódca armii kieruje walkę radioelektroniczną poprzez szefa sztabu. W niektórych wypadkach może osobiście stawiać zadania w zakresie organizacji i prowadzenia walki radioelektronicznej.

Dowódca przygotowując zamiar i rozpatrując w jaki sposób rozbić broniącego się przeciwnika, między innymi powinien określić jak i kiedy naruszyć i zdeorganizować jego system dowodzenia wojskami. Precyzuje główny wysiłek, cel i zadania walki radioelektronicznej w poszczególnych etapach operacji.

Określając zadania dla wojsk dowódca powinien wskazać jakie punkty dowodzenia, węzły łączności i grupy środków radioelektronicznych należy zniszczyć uderzeniami wojsk raketowych i artylerii oraz uderzeniami lotnictwa, które obiekty należy opanować przez desanty, które zniszczyć siłami i środkami grup specjalnych, oraz które i w jakim czasie należy obezwładnić zakłóceniami. Zatwierdza on również plan walki radioelektronicznej.

Bezpośrednio za organizację walki radioelektronicznej odpowiada szef sztabu armii. W okresie organizacji i przygotowania operacji szef sztabu /lub w jego zastępstwie szef oddziału operacyjnego/ powinien zapoznać szefa wydziału walki radioelektronicznej z zadaniem armii i zamiarem dowódcy, a następnie udzielić mu wytycznych

w zakresie przygotowania danych do decyzji dowódcy, dotyczących organizacji i prowadzenia walki radioelektronicznej oraz wytycznych do jej planowania.

W odpowiednim, określonym przez siebie terminie /podczas oceny położenia/ szef sztabu powinien wysłuchać /jeśli nie uczynił tego dowódca/ przygotowanych przez szefa wydziału walki radioelektronicznej danych do podjęcia decyzji przez dowódcę. Najważniejsze z tych danych, dotyczące organizacji i prowadzenia walki radioelektronicznej szef sztabu powinien przedstawić dowódcy w propozycjach decyzji.

Po podjęciu decyzji przez dowódcę armii szef sztabu udziela wytycznych do organizacji walki radioelektronicznej szefowi wydziału tej walki. Wytyczne te stanowią ostatecznie sprecyzowane wymagania do organizacji i sposobu prowadzenia walki radioelektronicznej w planowanej operacji i wynikające z podjętej przez dowódcę decyzji. Udzielając wytycznych szef sztabu może sprawdzić znajomość przez szefa wydziału walki radioelektronicznej decyzji dowódcy, zadań podległych związków taktycznych, ugrupowania operacyjnego armii oraz przewidywane możliwe zmiany, jakie mogą nastąpić w toku prowadzenia operacji, jak również organizację współdziałania i dowodzenia wojskami.

W wytycznych do organizacji walki radioelektronicznej szef sztabu powinien uwzględnić i określić:

- cel, główny wysiłek i zadania walki radioelektronicznej sprecyzowane w decyzji dowódcy armii;

- zadania w zakresie rozpoznania radioelektronicznego, kolejność i sposób ich realizacji oraz jakimi siłami i środkami powinny być realizowane;

- obiekty radioelektroniczne obezwładniane ogniem WRiA, uderzeniami lotnictwa, niszczone przez grupy dywersyjno-rozpoznawcze i opanowywane w toku operacji przez desanty powietrzne, określone przez dowódcę armii;

- zadania w zakresie wsparcia radioelektronicznego wojsk oraz sposób bojowego wykorzystania w operacji pododdziałów zakłóceń radiowych i radioliniowych;

- zadania w zakresie osłony radioelektronicznej wojsk oraz sposób bojowego wykorzystania w operacji pododdziałów zakłóceń radiolokacyjnych;

- zadania w zakresie obrony radioelektronicznej wojsk /maskowanie radioelektroniczne, ochrona przed zakłóceniami koordynacja elektromagnetyczna itp./;

- organizacja dowodzenia pododdziałami zakłóceń oraz ich współdziałanie z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego i wojskami armii w toku operacji;

- zakres i sposób kierowania walką radioelektroniczną w toku operacji oraz terminy gotowości pododdziałów zakłóceń oraz terminy realizacji

zadań wsparcia i osłony radioelektronicznej;

- termin przedstawienia planu walki radioelektronicznej do zatwierdzenia.

Szef sztabu podpisując plan walki radioelektronicznej powinien sprawdzić czy treść tego planu odpowiada podjętej przez dowódcę decyzji, czy uwzględnia wszystkie sprecyzowane i ustalane w jego wytycznych potrzeby w zakresie walki radioelektronicznej, szczególnie w odniesieniu do zadań obezwładniania zakłóceniami realizowanymi przez pododdziały zakłóceń.

Po zatwierdzeniu planu walki radioelektronicznej przez dowódcę, szef sztabu organizuje kontrolę wykonania przez wojska zadań zawartych w tym planie. Kontrolę może prowadzić osobiście, przez szefa oddziału operacyjnego, szefa wydziału walki radioelektronicznej, a także przez oficerów sztabu armii kierowanych w celach kontroli do podległych związków i oddziałów. Kontrola realizacji zadań walki radioelektronicznej powinna być prowadzona ciągle, a szczególnie dokładnie przed rozpoczęciem operacji /dotyczy to przede wszystkim wykonania zadań rozpoznania radioelektronicznego, przedsięwzięć obrony radioelektronicznej, przygotowania pododdziałów zakłóceń do wykonania zadań wsparcia i osłony radioelektronicznej oraz organizacji dowodzenia i współdziałania/.

W toku operacji szef sztabu obowiązany jest w terminie informować szefa wydziału walki radioelektronicznej o nowych decyzjach dowódcy i wyni-

kających z nich zmianach zachodzących w ugrupowaniu wojsk, o zmianach w systemie dowodzenia wojskami, organizacji współdziałania wojsk oraz o innych zasadniczych zmianach o charakterze taktyczno-operacyjnym, które mogą mieć wpływ na realizację zaplanowanych przedsięwzięć walki radioelektronicznej i stawia w związku z tym dodatkowe zadania.

Oddział operacyjny sprawuje w sztabie armii funkcję kierowniczą w zakresie organizacji i prowadzenia walki radioelektronicznej /w jego skład wchodzi wydział walki radioelektronicznej/.

Oddział operacyjny, na podstawie zadania operacyjnego, decyzji dowódcy, wytycznych szefa sztabu oraz w oparciu o wnioski z dokonanej analizy zadania i oceny położenia precyzuje zadania w zakresie wsparcia i osłony radioelektronicznej wojsk. 2) Wszystkie zagadnienia dotyczące organizacji walki radioelektronicznej uzgadnia z oddziałem rozpoznawczym sztabu armii oraz z zainteresowanymi szefostwami rodzajów wojsk. 3) Ustala i przedstawia w operacyjnej części planu operacji obiekty radioelektroniczne przeciwnika, które będą obezwładniwane za pomocą środków ogniowych oraz zakłóceń siłami i środkami frontu. 4) Wspólnie z szefostwem wojsk raketowych i artylerii, przedstawicielem lotnictwa wsparcia i wydziałem walki radioelektronicznej ustala rodzaj i liczbę obiektów radioelektronicznych przeciwnika, podlegających obezwładnieniu przez wojska raketowe i artylerię /armii, dywizji, pułków/, lotnictwa oraz siłami i środkami podod -

działów zakłóceń będących w dyspozycji armii.

5 Koordynuje, poprzez wydział walki radioelektronicznej realizację przedsięwzięć wsparcia i osłony radioelektronicznej z zadaniami operacyjnymi armii i zadaniami bojowymi podległych dywizji /szczególnie pierwszego rzutu operacyjnego/, jak również ustala rejony rozmieszczenia pododdziałów zakłóceń przydzielonych armii, stosownie do przyjętego ugrupowania operacyjnego armii oraz określa czas i wyznacza drogi przegrupowania pododdziałów zakłóceń.

W toku operacji oddział operacyjny⁶ informuje wydział walki radioelektronicznej o rozwoju i przebiegu walki, wskazuje kierunki, rubieże i czas koncentrowania wysiłku zakłóceń oraz przekazuje dane o stopniu obezwładnienia środkami ogniowymi określanych obiektów radioelektronicznych przeciwnika.

W operacyjnej części planu operacji na mapie i w legendzie oddział operacyjny przedstawia:

- cel, główny wysiłek i podstawowe zadania walki radioelektronicznej;
- obiekty radioelektroniczne przeciwnika obezwładniane ogniem wojsk raketowych i artylerii uderzeniami lotnictwa i zakłóceniami oraz terminy i okresy ich obezwładniania.

W planie maskowania operacyjnego oddział operacyjny przedstawia i ujmuje również przedsięwzięcia z zakresu obrony radioelektronicznej.

Oddział rozpoznawczy sztabu armii na pod-

stawie decyzji dowódcy oraz wytycznych szefa sztabu, we współpracy z wydziałem walki radioelektronicznej określa zakres, metody, kolejność i sposoby rozpoznania środków i systemów radioelektronicznych przeciwnika /w tym również wojny elektronicznej/ w jednolitym systemie rozpoznania radioelektronicznego armii, w okresie organizacji operacji i podczas jej prowadzenia.

Wspólnie z wydziałem walki radioelektronicznej organizuje współdziałanie pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego z pododdziałami zakłóceń. Ponadto uzgadnia z wydziałem walki radioelektronicznej sposób współpracy oraz czas dokonywania przerw w stosowaniu zakłóceń tych relacji łączności przeciwnika, które stanowią źródła zdobywania danych rozpoznawczych.

Dokonuje on również oceny zagrożenia radioelektronicznego ze strony przeciwnika, którą przedstawia w swych danych podczas ich przedstawiania /meldowania/ dowódcy armii.

Szefostwo wojsk raketowych i artylerii na podstawie decyzji dowódcy, po uzgodnieniu potrzeb z oddziałem operacyjnym i wydziałem walki radioelektronicznej planuje obeszładnianie uderzeniami rakiet i ogniem artylerii wyznaczonych punktów dowodzenia, węzłów łączności i innych obiektów radioelektronicznych przeciwnika, co ujmuje w planie użycia wojsk raketowych i artylerii armii.

Wspólnie z oddziałem operacyjnym i wydziałem walki radioelektronicznej koordynuje wsparcie og-

niowe wojsk ze wsparciem radioelektronicznym, realizowanym przez pododdziały zakłóceń. Uzgadnia również zakres i sposoby osłony radioelektronicznej ABROT przez pododdziały zakłóceń radiolokacyjnych oraz organizację ich współdziałania.

W porozumieniu z wydziałem walki radioelektronicznej ustala dla podległych oddziałów i pododdziałów wojsk raketowych i artylerii zadania w zakresie obrony radioelektronicznej oraz czas i sposób ich wykonania. Wszystkie niezbędne w tym względzie przedsięwzięcia ujmuje w planie użycia WR1A oraz zarządzeniach wydawanych podległym wojskom.

Szefostwo wojsk OPL organizuje radiolokacyjne rozpoznanie środków napadu powietrznego przeciwnika oraz obieg zdobytych informacji. Przekazuje do wydziału walki radioelektronicznej częstotliwości robocze relacje radiowych, w których przekazywane są dane z rozpoznania oraz sygnały powiadomienia. Wspólnie z wydziałem walki radioelektronicznej organizuje współdziałanie oddziałów wojsk OPL z pododdziałami zakłóceń radiolokacyjnych, realizujących wspólnie zadania osłony /ogniowej i radioelektronicznej/ elementów ugrupowania operacyjnego armii. Ustala dla podległych oddziałów i pododdziałów wojsk OPL zadania w zakresie obrony radioelektronicznej oraz czas i sposób ich realizacji. Wszystkie przedsięwzięcia w tym względzie ujmuje w planie obrony przeciwlotniczej i w zarządzeniach wydawanych podległym wojskom.

Szefostwo wojsk łączności armii ściśle współpracuje z wydziałem walki radioelektronicznej i oddziałem rozpoznawczym. Na podstawie uzyskanych od nich informacji o siłach i środkach wojny elektronicznej przeciwnika dokonuje oceny zagrożenia elektronicznego /oceny możliwości pododdziałów wojny elektronicznej przeciwnika w zakresie rozpoznania i zakłóceń systemu łączności armii/. Na podstawie wyciągniętych wniosków, w porozumieniu z wydziałem walki radioelektronicznej planuje przedsięwzięcia obrony radioelektronicznej systemu łączności armii przed oddziaływaniem przeciwnika, co ujmuje w planie łączności i w zarządzeniu łączności armii.

Po uzgodnieniu z szefem sztabu, szef wojsk łączności armii przesyła do wydziału walki radioelektronicznej wykaz częstotliwości, na których zabrania się stosowania zakłóceń. Równocześnie, na zapotrzebowanie wydziału walki radioelektronicznej wydziela dla potrzeb kierowania tą walką i dowodzenia pododdziałami zakłóceń niezbędną ilość środków i kanałów łączności w systemie łączności armii oraz dane /częstotliwości, kryptonimy, sygnały rozpoznawcze itp./ niezbędne dla organizacji łączności wewnątrz pododdziałów zakłóceń.

Szefostwo wojsk inżynieryjnych, zgodnie z opracowanym planem maskowania operacyjnego wydziela niezbędne siły i środki do pozoracji i dezinformacji radioelektronicznej oraz organizuje ich działanie, organizuje maskowanie przeciwradioloka-

cyjne wojsk, obiektów, odcinków i węzłów dróg, przepraw, za pomocą etatowych i podręcznych środków maskowania.

Ustala dla podległych oddziałów i pododdziałów wojsk inżynieryjnych zadania w zakresie obrony radioelektronicznej oraz terminy i sposoby ich realizacji.

Grupa operacyjna lotnictwa wsparcia uzgadnia z wydziałem walki radioelektronicznej organizację i terminy obezwładniania zakłóceniami systemu łączności radiowej i radioliniowej wojsk obrony powietrznej, relacji łączności radiowej naziemnych organów dowodzenia lotnictwa oraz systemu bliższej radionawigacji przeciwnika, a także organizację współdziałania lotnictwa myśliwsko-bombowego z pododdziałami zakłóceń radiolokacyjnych armii.

Po uzgodnieniu z oddziałem operacyjnym sztabu armii ustala zadania dla lotnictwa w zakresie niszczenia ważniejszych obiektów radioelektronicznych przeciwnika oraz koordynuje wsparcie lotnicze wojsk z zadaniami wsparcia radioelektronicznego w operacji. Organizuje również obronę radioelektroniczną własnych środków przed oddziaływaniem przeciwnika.

Szefostwo WSW organizuje i prowadzi kontrwywiad radioelektroniczny. Współpracuje z wydziałem walki radioelektronicznej sztabu armii w zakresie kontroli promieniowania elektromagnetycznego wojsk własnych.

Wydział walki radioelektronicznej, wchodzi w

skład oddziału operacyjnego sztabu armii i jest bezpośrednim wykonawcą przedsięwzięć w zakresie planowania i organizacji tej walki w operacji. W zakresie swej specjalności podlega szefowi oddziału walki radioelektronicznej frontu i jest przełożonym pododdziałów zakłóceń radiowych, radioliniowych i radiolokacyjnych przydzielonych armii na czas operacji.

Organizacja walki radioelektronicznej jest integralną częścią ogólnego procesu organizacji i przygotowania operacji zaczepnej i obejmuje:

- wyjaśnienie i sprecyzowanie zadań walki radioelektronicznej na czas operacji zaczepnej;
- dokonanie oceny sytuacji radioelektronicznej w pasie działania armii;
- podjęcie decyzji do organizacji walki radioelektronicznej;
- przyjęcie odpowiedniego ugrupowania bojowego przez pododdziały zakłóceń przydzielone armii, stosownie do planowanych zadań wsparcia i osłony radioelektronicznej wojsk armii;
- postawienie zadań przydzielonym armii pododdziałom zakłóceń /radiowych, radioliniowych i radiolokacyjnych/;
- organizację dowodzenia pododdziałami zakłóceń i ich współdziałania między sobą, z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego i jednostkami rodzajów wojsk;

- organizację kontroli realizacji przez wojska zadań walki radioelektronicznej podczas prowadzenia operacji zaczepnej.

Wypracowanie decyzji do organizacji walki radioelektronicznej następuje w wyniku dokonania szczegółowej oceny sytuacji radioelektronicznej i wyciągnięcia w toku jej prowadzenia wniosków odnośnie możliwości przeciwnika oraz wojsk własnych. Ocena sytuacji radioelektronicznej jest elementem ogólnej oceny sytuacji operacyjnej i zawiera:

- ocenę radioelektroniczną przeciwnika w pasie działania armii;

- ocenę położenia oraz wyposażenie, stan, możliwości i gotowość bojową wojsk własnych w zakresie walki radioelektronicznej /pododdziałów zakłóceń/;

- ocenę terenu i warunków meteorologicznych, szczególnie zaś warunków rozprzestrzeniania się fal elektromagnetycznych;

- ocenę czasu posiadanego na organizację walki radioelektronicznej;

Oceny radioelektronicznej przeciwnika dokonuje się na podstawie uzyskanych informacji o środowiskach, obiektach i systemach radioelektronicznych przeciwnika. W tym celu wykorzystuje się dane z rozpoznania przekazane do sztabu armii przez wszystkie rodzaje rozpoznania, a przede wszystkim od pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego, od przełożonego, sąsiadów i wojsk prowadzących do - tychczas działania bojowe, od jeńców, z komunika-

tów rozpoznawczych, instrukcji i dokumentów zdobytych u przeciwnika.

Dokonując oceny sytuacji radioelektronicznej przeciwnika należy kolejno i szczegółowo rozpatrzyć wszystkie zdobyte dane rozpoznawcze oraz ustalić obecność, przeznaczenie, miejsca rozmieszczenia środków radioelektronicznych przeciwnika, ich wzajemne powiązanie w systemach radioelektronicznych, ich podstawowe parametry taktyczno-techniczne /zakres częstotliwości, moc, rodzaje pracy, modulacji itp./, jak również stopień ich odporności na zakłócenia.

Na podstawie znanej /systematycznie analizowanej/, typowej organizacji związków, oddziałów i pododdziałów przeciwnika należy określić: ilość punktów dowodzenia, obiektów i środków radioelektronicznych, jakie mogą być rozwinięte w ugrupowaniu wojsk przeciwnika, ustalić stopień wykrycia /liczbę i rodzaj/ obiektów i środków radioelektronicznych w systemach dowodzenia wojskami i kierowania środkami rażenia oraz naprowadzania lotnictwa a także sprecyzować, jakie obiekty i środki radioelektroniczne przeciwnika podlegają dodatkowemu rozpoznaniu lub rozpoznaniu uzupełniającemu.

Należy przy tym ocenić strukturę organizacyjną, stan techniczny i wyposażenie następujących systemów radioelektronicznych przeciwnika:

- ogólnowojskowego systemu dowodzenia, od batalionu wzwyż;

- systemu dowodzenia wojsk raketowych i artylerii, od baterii wzwyż;

- systemu dowodzenia i naprowadzania lotnictwa taktycznego oraz jego współdziałania z wojskami lądowymi;

- systemu rozpoznania radiolokacyjnego i dowodzenia siłami i środkami obrony powietrznej;

- systemu wojny elektronicznej /rodzaj, liczba, ugrupowanie bojowe i możliwości pododdziałów wojny elektronicznej/.

Dokonując oceny radioelektronicznej poszczególnych rodzajów systemu dowodzenia przeciwnika należy określić:

- skład, rozmieszczenie oraz podstawowe charakterystyki taktyczno-techniczne punktów dowodzenia i węzłów łączności;

- liczbę, rodzaj i rozmieszczenie środków rozpoznania radioelektronicznego oraz radioelektronicznych środków kierowania ogniem i naprowadzania lotnictwa taktycznego;

- liczbę, rodzaj i podstawowe charakterystyki taktyczno-techniczne relacji łączności radiowej i radioliniowej.

Szczególnie ważnym elementem oceny radioelektronicznej przeciwnika jest ustalenie stopnia ważności poszczególnych środków i obiektów radioelektronicznych w celu określenia kolejności i sposobów ich obezwładnienia środkami ogniowymi oraz zakłóceniami, w poszczególnych etapach operacji, stosownie do przewidywanego rozwoju sytuacji taktyczno-

operacyjnej i zadań realizowanych przez wojska armii^{x/}.

W rezultacie dokonanej oceny radioelektronicznej przeciwnika wydział walki radioelektronicznej powinien ustalić:

- rodzaj i liczbę obiektów radioelektronicznych podlegających obezwładnieniu przez wojska raketowe i artylerię, lotnictwo oraz jakie obiekty powinny być opanowane przez desanty lub niszczone przez grupy dywersyjno-rozpoznawcze, pododdziały rajdowe itp.;

- rodzaj i liczbę środków radioelektronicznych, które powinny być obezwładniane zakłóceniami, czas i kolejność obezwładniania oraz potrzebne siły i środki do wykonania tych zadań;

- możliwości, prawdopodobny czas i sposób oddziaływania przeciwnika na środki i systemy radioelektroniczne naszych wojsk oraz zakres i sposoby obrony radioelektronicznej.

Dokonując oceny położenia i możliwości wojsk własnych w zakresie walki radioelektronicznej należy kolejno rozpatrzyć:

- zadania wykonywane na korzyść armii przez siły i środki walki radioelektronicznej frontu;

- stan, wyposażenie oraz możliwości pododdziałów zakłóceń przydzielonych armii i rozpoznania radioelektronicznego;

- położenie pododdziałów rozpoznania i zakłó-

x/ Treść oraz metoda analizy i oceny radioelektronicznej zawarta jest w artykule w "Myśli Wojskowej" - tajnej nr 2/75.

ceń oraz ich stopień zaangażowania w realizację zadań wsparcia i osłony radioelektronicznej /stopień gotowości bojowej/;

- zadania oraz dogodne rubieże /rejon/ dla rozwinięcia pododdziałów zakłóceń radiowych i radiolokacyjnych, czas i sposób ich przegrupowania oraz sposób ich ugrupowania bojowego;

- zadania, dogodne rejonu strefy dyżurowania bazowanie, czas dolotu i powrotu z rejonu działań oraz czas przebywania w strefie dyżurowania śmigłowców zakłóceń radioliniowych;

- organizację dowodzenia pododdziałami zakłóceń oraz zakres, sposób ich współdziałania z pododdziałami rozpoznania i jednostkami poszczególnych rodzajów wojsk;

- zadania obrony radioelektronicznej dla wszystkich rodzajów wojsk oraz terminy i sposób ich realizacji;

- potrzeby oraz organizację materiałowo-technicznego zaopatrzenia pododdziałów zakłóceń w toku operacji.

Dokonując oceny czasu posiadanego na organizację walki radioelektronicznej należy rozpatrzyć i stalić:

- ogólny czas będący w dyspozycji oraz dokonać jego podziału na wykonanie przedsięwzięć w zakresie planowania i organizację walki radioelektronicznej;

- wymagany czas na przegrupowanie pododdziałów zakłóceń oraz na zajęcie wyznaczonych rejonów

i przyjęcie nakazanego ugrupowania bojowego;

- termin gotowości systemu walki radioelektronicznej do rozpoczęcia oddziaływania na systemy i środki radioelektroniczne przeciwnika w rejonie wyjściowym i w toku operacji.

Dokonując oceny terenu, warunków meteorologicznych i warunków rozprzestrzeniania się fal elektromagnetycznych należy rozpatrzyć i ustalić:

- wpływ ukształtowania i pokrycia terenu w pasie działania armii na pracę środków rozpoznania zakłóceń radioelektronicznych i ich wpływ na realizację zadań wsparcia i osłony radioelektronicznej;

- stan dróg z punktu widzenia możliwości dokonywania manewru i przesunięć pododdziałów zakłóceń;

- rejony dogodne do rozwinięcia środków i pododdziałów zakłóceń oraz ich punktów dowodzenia;

- rejony rozwinięcia środków łączności, radiolokacyjnych, punktów dowodzenia i węzłów łączności wojsk własnych w celu eliminacji wpływu zakłóceń wzajemnych.

Na podstawie wniosków wyciągniętych z oceny radioelektronicznej, szef wydziału walki radioelektronicznej przygotowuje dane, niezbędne do podjęcia decyzji przez dowódcę w zakresie organizacji i prowadzenia walki radioelektronicznej, które przedstawia szefowi sztabu armii.

W danych tych uwzględnia on:

- dane z oceny radioelektronicznej przeciw-

nika oraz ocenę zagrożenia radioelektronicznego z jego strony;

- zakres, możliwości i sposoby organizacji walki radioelektronicznej, przede wszystkim możliwości pododdziałów zakłóceń, koncepcję ich wykorzystania w czasie operacji oraz przewidywany stopień dezorganizacji dowodzenia wojskami i kierowania środkami rażenia przeciwnika w poszczególnych etapach operacji;

- podstawowe przedsięwzięcia obrony radioelektronicznej, jakie powinny być wykonane przez wojska armii w poszczególnych etapach operacji;

- organizację dowodzenia pododdziałami zakłóceń oraz ich współdziałanie z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego.

3. Forma i treść podstawowych dokumentów walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii^{x/} :

Plan walki radioelektronicznej armii opracowuje się w formie graficznej na mapie 1:200 000. Do planu dołącza się legendę w formie opisowej lub tabelarycznej z uzupełniającym opisem oraz grafik bojowego wykorzystania pododdziałów zakłóceń.

Plan walki radioelektronicznej stanowi jeden z dokumentów planu operacji. Zatwierdza go dowódca armii a podpisują szef sztabu oraz szef wydziału walki radioelektronicznej.

x/ Wzory dokumentów zawarte są w wydawnictwie ASG "Zeszyt 4. Dokumenty bojowe operacyjne: operacja zaczepna armii". Nr bibl. 0329.

W toku prowadzenia operacji opracowany plan walki radioelektronicznej uzupełnia się i udokładnia, zgodnie z rozwojem sytuacji taktyczno-operacyjnej, warunkami działań, sytuacją radioelektroniczną oraz stosownie do podejmowanych przez dowódcę w toku operacji decyzji i wytycznymi szefa sztabu.

Treść planu uzgadnia się z zainteresowanymi oddziałami sztabu armii oraz szefostwami rodzajów wojsk /oddział operacyjny, rozpoznawczy, szefostwo WR1A, OPL, Włącz., Winż, grupa operacyjna lotnictwa itp./.

Na mapie przedstawia się:

- linię rozgraniczenia, zadania armii i linię styczności wojsk;
- wykryte środki i obiekty radioelektroniczne przeciwnika oraz kto i kiedy je wykrył;
- zagrożenie radioelektroniczne ze strony przeciwnika /głębokości rozpoznania radiowego KF, UKF, rozpoznania radiolokacyjnego, zarówno z naziemnych, jak i powietrznych środków rozpoznania oraz możliwości, głębokości i możliwe kierunki zakłóceń stosowanych przez pododdziały wojsk elektronicznej/;
- podstawowe dane o ugrupowaniu operacyjnym wojsk własnych, rejony rozwinięcia punktów dowodzenia i węzłów łączności, rejony rozmieszczenia obiektów radioelektronicznych wojsk własnych oraz punkty dowodzenia pododdziałów zakłóceń;
- rejony rozwinięcia /główne i zapasowe/ pod-

oddziałów zakłóceń, przydzielonych armii, czas ich gotowości do rozpoczęcia rozpoznania i zakłóceń, kolejność, orientacyjne terminy i sposób ich przemieszczania w toku operacji;

- lotniska lub lądowiska bazowania śmigłowców zakłóceń radioliniowych, strefy ich dyżurowania w powietrzu /ilość śmigłowcowylotów, czas, wysokość lotu i wielkość strefy, czas ich dolotu i powrotu do miejsca bazowania/;

- głębokość rozpoznania radioelektronicznego oraz głębokość zakłóceń radiowych KF, UKF i radioliniowych; strefy osłony radioelektronicznej wojsk i obiektów armii;

- rejony, obiekty i drogi podlegające maskowaniu przeciwradiolokacyjnemu, pozorne rejony rozwinięcia wojsk i obiekty organizowane w rejonie wyjściowym i w toku operacji;

- przedsięwzięcia obrony radioelektronicznej wojsk /w tym koordynacji elektromagnetycznej, możliwe do przedstawienia graficznie/.

Przedsięwzięcia walki radioelektronicznej realizowane przez poszczególne rodzaje wojsk ujmują się również w planach użycia tych rodzajów wojsk /WRiA, lotnictwo, OPL, WŁącz, WINz itp./.

W legendzie do planu walki radioelektronicznej ujmują się:

- cel, główny wysiłek i zadania walki radioelektronicznej w poszczególnych etapach operacji, realizowane przez poszczególne rodzaje wojsk /w okresie organizacji i przygotowania operacji, og-

niowego przygotowania, przełamania taktycznej obrony przeciwnika, wprowadzania do bitwy drugich rzutów armii, odpierania przeciwuderzeń, forsowania przeszkód wodnych itp./;

- skład, wyposażenie i możliwości wydzielonych sił i środków walki radioelektronicznej armii;

- szczegółowe zadania dla pododdziałów zakłóceń radiowych, radioliniowych i radiolokacyjnych w poszczególnych etapach operacji oraz czas, kolejność i sposób ich realizacji;

- przedsięwzięcia realizowane przez wojska armii w zakresie obrony radioelektronicznej;

- harmonogram obezwładniania radioelektronicznego, stosownie do przewidywanych działań wojsk armii;

- organizację dowodzenia i łączności pododdziałami zakłóceń oraz ich współdziałania z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego oraz jednostkami rodzajów wojsk;

- organizację materiałowo-technicznego zaopatrzenia pododdziałów zakłóceń w toku prowadzenia operacji.

Do legendy dołącza się grafik bojowego wykorzystania pododdziałów zakłóceń. Grafik ten określa sposób wykorzystania tych pododdziałów według zadań armii i etapów operacji.

W grafiku ujmuje się:

- skład pododdziałów zakłóceń oraz ich możliwości w zakresie obezwładniania zakłóceniami środków i systemów radioelektronicznych przeciwnika;

- środki i obiekty radioelektroniczne przeciwnika podlegające rozpoznaniu i zakłócaniu, ogólną liczbę czynnych relacji łączności przeciwnika oraz czas i liczbę tych relacji pracujących jednocześnie;

- czas, kolejność i sposób osiągnięcia pełnej gotowości bojowej przez pododdziały zakłóceń armii;

- sposób, kolejność i czas wykonania zadań w zakresie rozpoznania i zakłóceń przez pododdziały zakłóceń armii;

- czas, kolejność i sposób dokonywania manewru pododdziałami zakłóceń w toku operacji.

Grafik ten zatwierdza szef sztabu armii a podpisuje szef wydziału walki radioelektronicznej. Wyciągi z grafiku wysyła się do zainteresowanych pododdziałów zakłóceń, łącznie z zarządzeniem bojowym walki radioelektronicznej.

Podczas przedstawiania planu walki radioelektronicznej do podpisu przez szefa sztabu i zatwierdzeniu przez dowódcę armii, szef wydziału walki radioelektronicznej może udzielać im odpowiedzi na pytania lub na ich polecenie może składać meldunek o treści tego planu.

W wypadku składania przez szefa wydziału walki radioelektronicznej meldunku planu, podczas przedstawiania go do podpisu i zatwierdzenia, wówczas powinien on wyjaśnić w nim następujące zagadnienia:

a/ organizację radioelektronicznych systemów

dowodzenia i kierowania środkami rażenia przeciwnika, stopień ich rozpoznania oraz ocenę zagrożenia radioelektronicznego ze strony przeciwnika /podstawowe środki i obiekty radioelektroniczne według kategorii ich ważności/;

b/ zadania wsparcia i osłony radioelektronicznej, jakie będą wykonywane siłami i środkami frontu na korzyść armii;

c/ obiekty radioelektroniczne przeciwnika obezwładniane ogniem WRiA, uderzeniami lotnictwa, przez grupy specjalne, desanty, oddziały /pododdziały/ rajdowe itp.;

d/ zadania i sposób wykorzystania w poszczególnych okresach operacji pododdziałów zakłóceń, spodziewane efekty i ich działania, ugrupowanie bojowe, kolejność i sposób przesuwania w toku operacji, głębokość rozpoznania i oddziaływania skutecznych zakłóceń podczas realizacji poszczególnych zadań oraz przewidywany stopień obezwładnienia zakłóceniami środków i systemów radioelektronicznych przeciwnika;

e/ organizację dowodzenia pododdziałami zakłóceń oraz ich współdziałania z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego i jednostkami rodzajów wojsk;

f/ przedsięwzięcia obrony radioelektronicznej realizowane przez wojska armii podczas operacji.

Na podstawie zatwierdzonego planu walki radioelektronicznej wydział walki radioelektronicznej opracowuje zarządzenia sztabu armii dla podległych

dywizji i zainteresowanych oddziałów armijnych oraz oddzielne zarządzenia bojowe dla pododdziałów zakłóceń. Zarządzenia podpisuje szef sztabu i szef wydziału walki radioelektronicznej. Powinny one być doprowadzane do zainteresowanych dowództw i sztabów łącznie z rozkazem operacyjnym.

W zarządzeniu walki radioelektronicznej sztabu armii przeznaczonym dla podległych dywizji i oddziałów armijnych ujmuje się:

- dane o środkach, obiektach i systemach radioelektronicznych przeciwnika, wykrytych w pasie operacji armii;
- zadania wsparcia i osłony radioelektronicznej realizowane siłami i środkami armii na korzyść dywizji oraz czas i sposób ich wykonania;
- rodzaj i liczbę przydzielanych dywizji pododdziałów zakłóceń oraz czas, miejsce ich przybycia w podporządkowanie;
- treść zadań wsparcia radioelektronicznego, jakie obowiązane są wykonywać w toku operacji przydzielane dywizji pododdziały zakłóceń;
- organizacja dowodzenia i współdziałania pododdziałów zakłóceń;
- sygnały bojowe, określające rozpoczęcie zakłóceń, przerwy w zakłóceniach, zakończenie zakłóceń itp. oraz inne sygnały bojowe i alarmowe obowiązujące wojska armii;
- czas i sposób przedstawiania meldunków i sprawozdań;

W zarządzeniach bojowych dla pododdziałów

zakłóceń radioelektronicznych ujmuje się:

- zadania armii /bliższe, dalsze/ oraz kierunek głównego uderzenia;

- dane o przeciwniku przed frontem działań oraz dane o wykrytych środkach, obiektach i systemach radioelektronicznych, prawdopodobne kierunki działania wojsk przeciwnika, kierunki głównego wysiłku obez władnienia zakłóceniami oraz kierunki nalotu lotnictwa przeciwnika;

- rejony rozwinięcia /główne, zapasowe/ oraz czas, sposób i kolejność przesuwania w toku operacji;

- organizacja dowodzenia, łączności i współdziałania;

- sposób i terminy oraz źródła zaopatrzenia materiałowo-technicznego;

- terminy i sposób przedstawiania meldunków.

Do zarządzeń dołącza się:

- wykaz częstotliwości, na których zabrania się stosowania zakłóceń;

- dane radiowe, radioliniowe i inne dane eksploatacyjne dotyczące zapewnienia łączności oraz wszystkie dane dotyczące dowodzenia /sygnały dowodzenia, współdziałania, alarmowe, jak również dane dotyczące tajnego dowodzenia, jak kod mapy, terenu, klucze do tablic rozmówniczych, sygnałowych itp./;

- wyciąg z grafiku bojowego wykorzystania pododdziałów zakłóceń;

- dane o charakterze pracy; parametrach tech-

nicznych środków i systemów radioelektronicznych przeciwnika.

W warunkach ograniczonego czasu, zarządzenia walki radioelektronicznej mogą zawierać tylko dane dotyczące nowych zadań i przedsięwzięć wprowadzanych do czynnego i już zorganizowanego systemu walki radioelektronicznej. W tych warunkach zarządzenia mogą być przekazywane ustnie, w oparciu o treść nowo opracowanego lub uzupełnionego planu walki radioelektronicznej.

IV. PROWADZENIE WALKI RADIOELEKTRONICZNEJ W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

Podczas przegrupowania i zajmowania rejonów wyjściowych przez wojska armii oraz w okresie organizacji i przygotowania operacji wysiłek walki radioelektronicznej skupia się na: prowadzeniu rozpoznania radioelektronicznego, osłonie głównego zgrupowania wojsk i ważniejszych obiektów przed rozpoznaniem i celnym bombardowaniem oraz na maskowaniu radioelektronicznym. Zadania w zakresie rozpoznania realizują pododdziały rozpoznania radioelektronicznego oraz pododdziały zakłóceń frontu i wojsk lądowych w styczności z przeciwnikiem. Rozpoznanie to powinno potwierdzić dane rozpoznawcze uzyskane dotychczas przez sztab armii od sztabu przełożonego, sąsiadów, wojsk pozostających w styczności z przeciwnikiem oraz z innych źródeł rozpoznania. Powinno ono również dostarczyć nie-

zbędną ilość informacji o systemach dowodzenia jednostek rakiетowo-jądrowych, artylerii polowej, lotnictwa i obrony powietrznej oraz o systemie dowodzenia i współdziałania związków taktycznych pierwszego rzutu przeciwnika.

Przeciwnik, zajmując obronę będzie starał się ukryć swój system dowodzenia i będzie ograniczał pracę środków łączności radiowej na nadawanie. Będzie w tym czasie wykorzystywał szeroko łączność przewodową i nie będzie demaskował nowych środków i systemów radioelektronicznych stosowanych w systemach dowodzenia wojskami. Oprócz tego, będzie starał się dezinformować /wprowadzać w błąd/ nasze rozpoznanie co do rzeczywistego systemu dowodzenia. W związku z powyższym równocześnie z intensywnie prowadzonym rozpoznaniem radioelektronicznym należy zwiększyć wysiłek wszystkich rodzajów rozpoznania oraz działalność grup rozpoznawczych /specjalnych/ działających w ugrupowaniu i na tyłach przeciwnika.

Maskowanie radioelektroniczne osiąga się przez stosowanie zakłóceń /pasywnych/ pracy naziemnych i samolotowych radiolokacyjnych stacji rozpoznania, wykorzystanie maskujących właściwości terenu, stosowanie przedsięwzięć maskowania radiowego i radiolokacyjnego, ścisłe przestrzeganie ustalonych reżimów pracy środków radioelektronicznych oraz wykonanie w zakresie dezinformacji i pozoracji radioelektronicznej.

W związku z tym, że pododdziały zakłóceń przegrupowują się do rejonu wyjściowego w podpo-

rządkowanie frontu, najczęściej zostaną one przydzielone armii po osiągnięciu przez nie rejonu wyjściowego w związku z tym mogą one być wykorzystane do realizacji zadań, wsparcia i osłony radioelektronicznej po wejściu w podporządkowanie armii.

W celu wykonania zadań wsparcia radioelektronicznego, batalion zakłóceń taktycznych rozwija się w wyznaczonych rejonach rozwinięcia razem z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego armii, w celu prowadzenia rozpoznania uzupełniającego, w gotowości do stosowania zakłóceń. Batalion zakłóceń radiolokacyjnych w rejon osłony przesuwa się po zajęciu go przez obiekt /wojska/ podlegający osłonie lub równocześnie z nim.

Jednocześnie z przejściem wojsk armii do natarcia pododdziały zakłóceń radiowych obezwładniają rozpoznane i wyselekcjonowane relacje łączności radiowej, radioliniowej dowodzenia, współdziałania pododdziałów raketowych i artylerii, dowództw i sztabów korpusów armijnych, dywizji i brygad pierwszego rzutu przeciwnika, łączność powiadamiania, dowodzenia i naprowadzania lotnictwa taktycznego przeciwnika oraz jego system bliższej radionawigacji. Pododdziały zakłóceń radiolokacyjnych obezwładniają zakłóceniami pracę pokładowych - samolotowych urządzeń zapewniających przeciwnikowi rozpoznanie, loty na małych wysokościach i celne bombardowanie.

Szczególny wysiłek skupia się na obezwładnianie zakłóceniami pokładowych urządzeń systemu

radiolokacyjnego nosicieli broni jądrowej.

Intensywnie należy prowadzić rozpoznanie radioelektroniczne, w celu wykrycia i ustalenia parametrów nowo pojawiających się obiektów.

W okresie ogniowego przygotowania ataku zostaną zniszczone ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa ważniejsze obiekty i środki radioelektroniczne systemu dowodzenia przeciwnika i zostanie naruszona praca jego systemu łączności przewodowej. Przeciwnik będzie zmuszony wykorzystywać środki łączności radiowej i radioliniowej. Rozpoznanie radioelektroniczne /radiowe/ armii powinno więc w tym czasie wykrywać ważniejsze nowe obiekty i środki radioelektroniczne przeciwnika, określać ich parametry techniczne oraz dane, na jakich pracują relacje łączności radiowej i radioliniowej.

Podczas przełamania obrony przeciwnika, pododdziały i oddziały wsparcia ogniowego wykonują uderzenia oraz niszczą obiekty i cele radioelektroniczne, natomiast pododdziały zakłóceń radiowych z krótkich postojów lub nawet w ruchu stosują zakłócenia wykrytych relacji łączności radiowej przeciwnika.

Po przełamaniu obrony przeciwnika wzrasta tempo natarcia związków taktycznych pierwszego rzutu operacyjnego armii i przechodzą one do natarcia na wyraźnie określonych kierunkach. Dla wsparcia działań związków taktycznych działających na głównym kierunku uderzenia celowo jest przydzielić /podporządkować/ im kompanie zakłóceń radiowych

UKF, z batalionu zakłóceń taktycznych, natomiast kompanię zakłóceń radiowych KF pozostawić w dyspozycji armii.

Przydzielone dywizjom kompanie zakłóceń wspólnie z pułkami pierwszego rzutu przesuwać się w głąb obrony w taki sposób, ażeby w wypadku natrafienia na zorganizowany opór przeciwnika mogły szybko rozwinąć się na dogodnych rubieżach i stosować zakłócenia łączności broniących się lub kontratakujących jego wojsk.

W toku operacji do zniszczenia i opanowania obiektów radioelektronicznych przeciwnika mogą być stosowane desanty powietrzne, grupy szturmowe, rajdowe i specjalne. Te pododdziały niszczą obiekty i środki radioelektroniczne przeciwnika przy okazji wykonywania ich zasadniczych zadań lub mogą być specjalnie w tym celu wysyłane.

Grupy specjalne w składzie 5-7 ludzi mogą skutecznie niszczyć pojedyncze stacje radiolokacyjne, naziemne stacje radionawigacyjne, pośrednie stacje radioliniowe przeciwnika, ponieważ wszystkie one ochraniane są tylko siłami i środkami obsługi tych środków.

W wypadku wykonywania przez przeciwnika kontrataków /przeciwuderzeń/, środki zakłóceń stosują zakłócenia systemu dowodzenia wojskami kontratakującego /przeciwuderzającego/ zgrupowania wojsk przeciwnika oraz jego łączności współdziałania z lotnictwem i wojskami raketowymi. W tym celu siły i środki pododdziałów zakłóceń rozmieszcza się

na zagrożonym kierunku lub jego skrzydłach /na głębokościach - jak w rejonie wyjściowym/.

Z chwilą rozpoczęcia przez przeciwnika kontrataku /przeciwuderzenia/ nacierające wojska armii wszystkimi posiadanymi siłami i środkami ogniowymi oraz środkami zakłóceń obezwładniają punkty dowodzenia, węzły łączności, stacje radiolokacyjne i stosują zakłócenia łączności radiowej i radioliniowej przeciwnika.

Podczas wprowadzania do walki drugich rzutów /odwodów/ armii wysiłek walki radioelektronicznej skupia się na obezwładnienie zakłóceniami systemu rozpoznania radioelektronicznego przeciwnika oraz systemów kierowania i naprowadzania rakiet, artylerii i lotnictwa taktycznego, a także łączności dowodzenia i współdziałania wojsk przeciwnika działających na kierunku wprowadzania do walki drugich rzutów /odwodów/ oraz na ich skrzydłach.

Pododdziały zakłóceń radiowych UKF rozwija się jak najbliżej /2-3 km/ od rubieży wejścia do walki drugiego rzutu równocześnie z oddziałami artylerii. Powinny one wcześniej otrzymać odpowiednie zadanie oraz dane wyjściowe do prowadzenia zakłóceń. W celu zdobycia tych danych pododdziały zakłóceń, w ścisłym współdziałaniu z pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego wykrywają środki radioelektroniczne i relacje łączności na podejściach do rubieży wprowadzania do walki drugiego rzutu.

Pododdziały zakłóceń radiolokacyjnych, wy-

znaczone do osłony drugiego rzutu armii na rubieży wprowadzenia, rozwija się w tym rejonie z takim wyliczeniem, aby osiągnęły one gotowość do pracy bojowej przed rozpoczęciem rozwijania się drugiego rzutu armii na rubieży wejścia do walki.

Podczas forsowania przez wojska armii szerokich przeszkód wodnych wysiłki pododdziałów zakłóceń należy skupić na przeciwdziałaniu rozpoznania przeciwnika, osłonie wojsk i przepraw w rejonie forsowania przed uderzeniami lotnictwa i na zakłócaniu łączności radiowej oraz radioliniowej wojsk przeciwnika broniących przeszkody wodnej.

Wojska inżynieryjne w celu dezinformacji rozpoznania powietrznego przeciwnika realizują przedsięwzięcia maskowania radiolokacyjnego podczas forsowania oraz budują pozorne punkty przepraw. Ponadto maskują one odcinki dróg podejścia do punktów przepraw i dróg rökadowych, na głębokość naziemnego rozpoznania radiolokacyjnego przeciwnika.

Pododdziały zakłóceń radiowych i radiolokacyjnych przesuwają się w rejonach przepraw rzutami, tuż za oddziałami wydzielonymi i oddziałami pierwszorzutowymi dywizji pierwszego rzutu operacyjnego armii i rozwija się na dogodnych rubieżach, bezpośrednio przed przeszkodą wodną i w rejonach osłanianych przepraw.

Podczas pościgu i w boju spotkaniowym stosowanie zakłóceń jest utrudnione ze względu na znaczne i gwałtowne zmiany sytuacji, konieczność obszwardniania systemu dowodzenia przeciwnika bę-

dącego w ruchu, brak odpowiednich danych o systemie radioelektronicznym przeciwnika, ograniczony czas na zdobywanie tych danych i na rozwinięcie środków rozpoznania oraz zakłóceń w boju spotkaniowym.

W tych warunkach zakłócenia łączności radiowej UKF należy stosować w ruchu lub z krótkich postojów. Przy tym te środki zakłócające powinny przesuwać się razem z wojskami ścigającymi przeciwnika. Ażeby zapewnić ciągłość stosowania zakłóceń KF, oraz osłony radioelektronicznej środki zakłócające należy rzutować w taki sposób, ażeby ich część zawsze była rozwinięta i stosowała zakłócenia i osłonę, natomiast druga część przesuwała się z wojskami w gotowości do rozwinięcia się w nowych rejonach.

Z A K O Ń C Z E N I E

Umiejętne i skuteczne wykonanie zadań walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii, w ścisłej koordynacji z zadaniami wszystkich rodzajów wojsk, zapewni korzystne warunki osiągnięcia celu operacji w stosunkowo krótkim czasie, mniejszym wysiłkiem i ze znacznie mniejszymi stratami wojsk.

Wysoką skuteczność walki radioelektronicznej osiąga się przez prawidłowość jej organizacji i prowadzenie, przygotowanie i wysoką gotowość bojową oddziałów i pododdziałów rozpoznania i zakłóceń radioelektronicznych.

Aby w ewentualnych przyszłych działaniach wojennych uzyskać optymalne rezultaty walki radioelektronicznej w operacjach armijnych, należy już obecnie w codziennej działalności szkoleniowej realizować wymagania zawarte w rozkazie szkoleniowym ministra Obrony Narodowej do szkolenia wojsk oraz wytycznych szefa Sztabu Generalnego i już w okresie pokoju szczegółowo zapoznawać dowództwa i sztaby z problematyką tej walki, a wojska przygotowywać do wykonania zadań wsparcia, osłony i obrony radioelektronicznej.

Równoległe ze wzmożonym wysiłkiem szkoleniowym należy, w oparciu o zdobywane podczas ćwiczeń doświadczenia, doskonalić i unowocześniać formy, metody i sposoby prowadzenia walki radioelektronicznej w trudnych warunkach współczesnego i przyszłościowego pola walki.

LITERATURA:

1. Podręcznik - nr BT 091 "Walka radioelektroniczna na szczeblach taktycznych i operacyjnych".
2. Skrypt - nr BT 0245 "Zasady organizacji walki radioelektronicznej w Siłach Zbrojnych PRL".
3. Skrypt - nr BT - PF 250 "Zasady planowania walki radioelektronicznej".
4. Skrypt nr BT - 0232 - "Organizacja współdziałania pododdziałów rozpoznania i pododdziałów zakłóceń radiowych w operacji zaczepnej armii".
5. Skrypt nr BT - 0289 - "Batalion zakłóceń taktycznych w działaniach bojowych".

6. Skrypt nr BT-0429- "Batalion zakłóceń radiolokacyjnych w działaniach bojowych".
7. Skrypt nr BT - 0462 - "Organizacja i prowadzenie walki radioelektronicznej w natarciu dywizji /DZ, DPanc/.
8. Materiały z I Sympozjum Naukowego ASG WP nt.: "Problemy organizacji walki radioelektronicznej w operacji zaczepnej armii" - nr BT 0334.
9. Zeszyt naukowy nr nr 1 /12/77 r. dodatek ASG WP nr BT 0431.
10. Skrypt nr BT pf-210 - "Zasady i sposoby obezwładnienia zakłóceniami".
11. Opracow. Szt.Gen. Zarząd I - "Wybrane zagadnienia z zakresu organizacji, planowania i prowadzenia walki radioelektronicznej" - nr bibl. gł. 018704.

OPRACOWAŁ
ST. WYKŁADOWCA ZAKŁADU WALKI
RADIOELEKTRONICZNEJ KSO

/-/ płk dypl. Stanisław LEWANDOWSKI

Wydrukowano w 100 egz.

Egz. nr 1-100 B.Gł.OZS
Wyk. płk Lewandowski
Druk. OH, dn. 19.6.78r.
Nr PF-247/PF-1272/WW
Kor. HS. - Tł.

